

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Sociologických studií

Katedra Sociologie

Bakalářská práce

2020

Pavla Dubišarová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Sociologických studií

Katedra Sociologie

Pojetí nevěry v on-line vztazích

Bakalářská práce

Autor práce: Pavla Dubišarová

Studijní program: Sociologie a sociální politika

Vedoucí práce: Mgr. Michal Kotík

Rok obhajoby: 2020

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30.7.2020

Pavla Dubišarová

Bibliografický záznam

DUBIŠAROVÁ, Pavla. *Pojetí nevěry v on-line vztazích*. Praha, 2020. 55 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Sociologických studií. Katedra Sociologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Michal Kotík.

Rozsah práce: 93 598

Abstrakt

V této práci se věnuji se online nevěře se zaměřením na to, jak je chápána a jak zasahuje do vztahů mladých lidí. Teoretická část se opírá hlavně o práce Anthonyho Giddense a Zykmunda Baumana v rámci přeměny vztahů a Lynn Jamiesonová a Ziyada Marara z hlediska zkoumání intimity. Internetové komunikace má určitá specifika odlišná od té klasické, díky kterým je seznamování rychlé a jednoduché, což vytváří ideální prostředí pro vznik online nevěry. Zároveň není jasně dané, kde na internetu začínají hranice této nevěry, co je ve vztahu v pořádku a co už ho narušuje. Proto je zapotřebí zjistit i co konkrétně považují mladí lidé za nevěru. Výzkum probíhal pomocí kvantitativního výzkumu a zkoumal mladé lidi, kteří zažili dlouhodobý vztah. Cílem této práce je zjistit, jak online technologie narušují párovou intimitu. Jaké postoje mají mladí lidé k online nevěře a zda s nimi souvisí párová intimita a výskyt online nevěry ve vztazích. Ten byl zkoumaný z objektivního i subjektivního pohledu respondentů. Jako součást online technologií, které mohou narušit partnerský vztah, jsem zkoumala a porovнала postoje ke konzumaci klasické pornografie a pornografie ve virtuální realitě.

Abstract

In this work, I have researched online infidelity, focusing on how it is understood and how it interferes with young people's relationships. The theoretical part relies mainly on the work of Anthony Giddens and Zygmund Bauman in transforming relationships, and Lynn Jamieson and Ziyad Marar in terms of exploring intimacy. Internet communication has some specifics different from the classic one that make dating quick and simple, creating the ideal environment for online infidelity. At the same time, it is not clear where the boundaries of this infidelity begin on the Internet, what is right in the relationship and what is already interfering with it. It is therefore necessary to find out what, specifically, young people think of as infidelity. The research was carried out using quantitative research and surveyed young people who had experienced a long-term relationship. The aim of this work is to find out how online technology disrupts couples' intimacy. What attitudes young people have about online infidelity, and whether paired intimacy and the occurrence of online infidelity in relationships are related. This was examined from the objective and subjective point of view of respondents. As part of online technologies that can disrupt a relationship, I have researched and compared attitudes towards the consumption of classic pornography and virtual reality pornography.

Klíčová slova

Nevěra, vztahy, internet, technologie, online vztahy, sociální sítě

Keywords

Infidelity, cheating, relationships, internet, technology, online relationships, social networks

Title/název práce

The concept of infidelity in online relationships

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala za zájem, vstřícné jednání a mnoho cenných rad svému vedoucímu práce Mgr. Michalovi Kotíkovi, který mi věnoval spoustu času při přípravě této práce. Dále bych ráda poděkovala doc. Mgr. Martinovi Hájkovi, Ph.D. za jeho rady a podporu v bakalářském semináři.

Obsah

Úvod	1
1 Vztahy v pozdní modernitě	3
1.1 Čistý vztah (A. Giddens)	3
1.2 Kapesní vztah (Z. Bauman)	3
1.3 Párová intimita	4
1.3.1 Sledované dimenze intimity	5
1.4 Shrnutí	7
2 Internet a intimita	8
2.1 Internetová komunikace	8
2.1.1 Vytváření nové identity	9
2.1.2 Anonymita v prostředí bez zábran	10
2.1.3 Racionalizace jednání	11
2.2 Shrnutí	12
3 Nevěra.....	13
3.1 Co je to nevěra?	13
3.2 Shrnutí	14
3.3 Nevěra online	14
3.3.1 Formy online nevěry	15
3.3.2 Konzumace pornografie.....	16
3.4 Shrnutí	17
4 Metodologie.....	18
4.1 Shrnutí teoretické části	18
4.2 Cíle výzkumu	19
4.3 Výzkumné otázky a hypotézy	19
4.4 Metoda sběru dat	20
4.5 Výzkumný vzorek	21
4.6 Sběr dat	21
4.7 Etika výzkumu	22
5 Analýza dat a interpretace výsledků.....	23
5.1 Zpracování dat	23
5.2 Demografické informace o respondentech	23

5.3 Vnímání partnerské intimity samotnými respondenty	25
5.4 Likertovy škály	26
5.5 Partnerská intimita a její narušení	26
5.6 Postoje k online a offline nevěře	27
5.7 Online nevěra ve vztazích mladých lidí	29
5.7.1 Osobní zkušenosti respondentů s online nevěrou.....	32
5.8 Online nevěra a párová intimita	33
5.8.1 Shrnutí.....	36
5.9 Klasická pornografie versus pornografie ve virtuální realitě	37
6 Diskuze.....	38
6.1 Interpretace výsledků	38
6.1.1 Co je online nevěra?	38
6.1.2 Jak online technologie narušují párovou intimitu?.....	38
6.1.3 Liší se postoje k online a offline nevěře?	39
6.1.4 Jak často se online nevěra objevuje ve vztazích mladých lidí?.....	39
6.1.5 Jak souvisí míra intimity ve vztahu s postoji k online nevěře?	40
6.1.6 Jak souvisí míra intimity ve vztahu s výskytem online nevěry?	40
6.1.7 Jak souvisí osobní zkušenosti s online nevěrou s postoji k online nevěře?	41
6.1.8 Vnímají lidé konzumaci pornografie ve virtuální realitě závažněji než konzumaci klasické pornografie?.....	41
6.2 Shrnutí výsledků	41
6.3 Omezení výzkumu	42
6.4 Návrhy na pokračování výzkumu	43
Závěr.....	43
Summary.....	44
Použitá literatura.....	46
Teze bakalářské práce	49
Seznam příloh.....	51

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Četnost kategorií párové intimity v odpovědích	25
Tabulka č. 2: Skupiny respondentů podle míry intimity	26
Tabulka č. 3: Skupiny respondentů podle postojů k nevěře	27
Tabulka č. 4: Výsledky korelace Míra intimity a Postoje k online nevěře	28
Tabulka č. 5: Rozdíl mezi mediány postojů k nevěře	28
Tabulka č. 6: Četnosti online aktivit a online nevěry za poslední rok	30
Tabulka č. 8: Výsledky korelace Zapojení do online nevěry a Postoje k online nevěře	33
Tabulka č. 9: Výsledky korelace Míra intimity a Zapojení do online nevěry	33
Tabulka č. 10: Online aktivity narušující partnerský vztah	33
Tabulka č. 11: Postoje ke konzumaci pornografie	37
Tabulka č. 12: Rozdíl mezi mediány postojů ke konzumaci pornografie.....	37

Seznam grafů

Graf č. 1: Pohlaví.....	23
Graf č. 3: Věk	24
Graf č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání	24
Graf č. 5: Partnerský status	24

Úvod

Nevěra není žádným novým fenoménem, lidská společnost se s ní setkává již od nepaměti. Moderní doba ovšem přinesla novou formu nevěry, a to přes internet. Ta může mít různé podoby, například posílání erotických textových zpráv, lechtivých fotek, či videí; společným jmenovatelem je jednoduchá a rychlá přístupnost takřka kdykoli a odkudkoli. Podobné formy podvádění probíhaly i v minulosti přes poštovní korespondenci; hlavní rozdíl je ten, že internetové prostředí přineslo nepřetržitý kanál pro komunikaci. Lidé nemusí čekat týden na dopis; vše, co si ve svých fantaziích představují, je dostupné hned teď pouhým stisknutím tlačítka.

Dalším důležitým specifickým internetové nevěry je zdánlivá anonymita, kterou online prostředí přináší. Ta vytváří falešný pocit bezpečí před jejím odhalením; navíc tím, že její hranice na internetu nejsou jasně dány, se jednodušeji překračují.

Klasické partnerské vztahy ve většině případů zahrnují očekávání sexuální (Weiser et al. 2014: 671) a emocionální exkluzivity. Zdá se, že v moderním světě je stále těžší určit hranice pro tuto exkluzivitu v internetovém prostředí, protože každodenní využívání moderních technologií a jednoduchý přístup k internetu vytvářejí nové příležitosti pro její porušení. I pro samotné partnery může být matoucí, co už označovat na nevěru, a co ne, jelikož nemusí dojít ani k samotnému fyzickému kontaktu jako u té klasické. U internetové nevěry nemusí docházet k narušení fyzické exkluzivity, ale spíše se jedná o narušení sdílené intimity v partnerském vztahu. Chci touto prací odpovědět na otázku, jak přesně technologie narušují párovou intimitu.

Internetová nevěra může narušovat fungování jedinců v jejich reálném životě (Divínová 2005: 106-107). Online vztahy jsou často jen krátkodobé či orientované převážně na sex, což může na jednu stranu fyzickou nevěru usnadňovat, na druhou stranu ale také nastává problém netělesného podvádění, jako je např. narušování párové intimity a důvěry sdílením privilegovaných intimních informací s dalšími.

Na redefinici nevěry může mít vliv i například to, že vztahy nemusí být zakládány s vidinou manželství jako výlučného dlouhotrvajícího soužití, a v neposlední řadě se v něm neuplatňuje celá řada formálních institucionálních rámců, které mohou kladně působit ve smyslu, jak se s ní vyrovnat.

Vzhledem k nečekané situaci v České republice vinou pandemie Covid-19 jsem po domluvě s vedoucím práce z technických důvodů přešla na kvantitativní výzkum namísto původně navrženého kvalitativního výzkumu.

1 Vztahy v pozdní modernitě

V této kapitole představím, jak jsou v sociologii popisovány současné partnerské vztahy. Využiji přitom teorie tekuté modernity Z. Baumana a proměn intimity, jak o nich pojednává A. Giddens. Dále vysvětlím, jak je v partnerských vztazích budována intimita. V závěru kapitoly představím, kterými součástmi párové intimity se budu zabývat ve svém výzkumu.

1.1 Čistý vztah (A. Giddens)

Pojem vztah, tak jak ho známe dnes, se začal používat teprve nedávno. Sexualita a láska byly v minulosti spojeny skrz manželství, dnes se podle Giddense (2012: 68) propojují v tzv. čistém vztahu. Tento termín označuje vztah založený na ochotě partnerů spolu být díky vzájemnému potěšení, které jim vztah přináší. Jedná se o vztah sám o sobě, jehož primárním účelem není ani plození dětí, ani ekonomická jistota (ibid). Od moderních vztahů už partneři neočekávají, že budou trvat navždy, ale spíše do doby, dokud to bude oběma vyhovovat (ibid). „Otevření sebe samého tomu druhému“ (Giddens 2012: 71) neboli spolu plynoucí láska je genderově vyrovnaná, podmiňovaná a neustále se vyvíjející. Její rozvoj je podmíněn rozvíjením párové intimity (Giddens 2012: 72).

I přístup k sexualitě se proměnil. V minulém století se sexualita ve vztahu výrazně oddělila od reprodukce a začala sloužit hlavně k sexuálnímu uspokojení. Sexuální uspokojení obou partnerů se stalo jedním ze stěžejních bodů vztahu (Giddens 2012: 73). Na míře sexuální exkluzivity ve vztahu se musí partneři shodnout (ibid). Je vidět, že tyto vztahy jsou budovány na osobní svobodě obou jedinců, kteří v nich participují. Velkou roli v dnešních vztazích hrají autonomie, osobní rozvoj a neustálé redefinování identity ve vztahu.

1.2 Kapesní vztah (Z. Bauman)

Sociolog Z. Bauman nazývá pozdní modernitu tekutou modernitou, tedy bez pevných základů, ve které se lidé „děsí všeho pevného a trvalého, všeho, co se nehodí k okamžitému použití a co připouští možnost nekonečného úsilí“ (Bauman 2013: 40), tedy i dlouhodobých partnerských vztahů. Pro tekutou modernitu je příznačná nejistota, která je nám cenou za svobodu, jež nynější doba poskytuje. Tato nejistota se přelévá i do dnešních partnerských vztahů, které Bauman označuje též za křehké (ibid: 12).

Jedinci ze strachu z opravdových dlouhodobých vztahů utíkají do jednodušších virtuálních vztahů, jež se dají rychle navázat i rychle ukončit. Jsou viděny jako jednoduše

zvladatelné a pohodlné. Kvalitu v moderních vztazích nahrazuje kvantita v podobě virtuálních vztahových sítí (Bauman 2013: 14). „Každý kontakt může být krátkodobý, ale jejich množství je nezničitelné“ (ibid: 67).

Narůstající individualizace a touha po osobní svobodě se dostávají do konfliktu s přáním sounáležitosti s další osobou. Lidé na jednu stranu touží navázat vztah, touží po lásce, na druhou stranu se obávají závazku „nadobro“ „navěky věků“, který by omezil jejich svobodu (Bauman 2013: 10). Velká nabídka na vztahovém trhu může vyvolávat pocity, že člověk ve vztahu přichází o další potencionální vztahy, jež by třeba mohly být lepší než ten stávající (ibid: 19).

Pojem *kapesní vztah* označuje ideální vztah pro ty, již se obávají závazku, ale touží po navázání kontaktu. Je to vztah, „který mají po ruce, kdykoli ho potřebují“ a v opačném případě ho mohou znovu zase „vrátit zpátky do kapsy“ (Bauman 2013: 12). Lidé se v takovém vztahu nesnaží budovat nic dlouhodobého nebo vážného, využijí tento kontakt, když mají zrovna čas a chuť, například při internetové nevěře.

1.3 Párová intimita

Intimita spojuje lidi, znamená pocit blízkosti mezi dvěma nebo více lidmi. Často je zaměňována za lásku, což ale není správné, jelikož intimita musí být vytvářena dvěma lidmi, jde o vzájemnou aktivitu, za to láska může být i jednostranná (Marar 2014: 49) například v případě neopětované lásky. V intimitě je totiž nutná vzájemné poznání ne pouze jednostranné (ibid: 50). Lidé intimitu budují skrz vzájemné poznávání se, odhalování svých vnitřních myšlenek a pocitů (Jamieson 2013: 17). Intimita není součástí jen partnerských vztahů, ale i dalších, například přátelských či rodinných vztahů (Marar 2014: 7). Pro potřeby této práce se budu dále zabývat právě párovou intimitou.

Spolu plynoucí láska popisuje vztah dvou lidí, kteří jsou si rovni, tudíž si navzájem dávají i berou stejně (Giddens 2012: 72). Vztah trvá do té doby, dokud to oběma partnerům vyhovuje, proto je trvání takového vztahu závislé na párové intimitě (ibid: 71).

Lidé od svých protějšků ve vztahu nepožadují, aby byli jen v roli jejich partnerů, musí plnit navíc i roli kamaráda, milence, poskytovat emocionální podporu a jakési propojení myslí. Hledají si druhé polovičky, své spřízněné duše (Marar, 2014: 6). V dnešních vztazích nejsou záruky na společný život do konce života. „Aby měl vztah šanci na trvalost, je nezbytná oddanost“ (Giddens, 2012: 146). To znamená, že v budování párové intimity hraje roli partnerská exkluzivita a spokojenost obou partnerů.

Z dalších sociologů se intimitě věnuje socioložka Lynn Jamiesonová. Používá termín „disclosing intimacy“, který jsem přeložila jako „odhalující intimita“ (Jamieson 2013: 17). Tímto termínem Jamiesonová (ibid) popisuje to, co Giddens nazývá čistým vztahem. Taková intimita ukazuje na kvalitu blízkého vztahu mezi dvěma lidmi a na to, jak je tato kvalita budována (Jamieson 2011: 1). To znamená, že kvalita vztahu se dá měřit i mírou intimity. Silva s kolegy (2017: 8) prokázali souvislost vyšší míry intimity ve vztahu tedy vyšší kvality vztahu s netolerantnějšími postoji k nevěrnému chování. Dále výzkum DeMarise (2009: 10) zkoumal souvislost kvality vztahu se sklony k nevěře. Zjistil, že vyšší míra kvality vztahu souvisela s nižším výskytem nevěry.

Intimní vztahy jsou sice subjektivní, ale v mnohém jsou si podobné. Ideál hledaný v partnerských vztazích v západní kultuře je spojení fyzické a emocionální intimity (Jamieson 2013: 20). Partnerský intimní vztah předpokládá emocionální blízkost, vzájemné poznávání, pocit vzájemné lásky a výjimečnosti, a podobné smýšlení. Blízkost může být i fyzická, i když ne každý intimní vztah musí tuto složku obsahovat a k samotnému sexuálnímu kontaktu může docházet i bez vzniku intimity (Jamieson 2011: 1).

V životě párů není vzájemné svěřování jedinou cestou, kterou se buduje párová intimita, ani kterou se ve vztahu udrží. To se děje například i při každodenních společných činnostech, společném trávení času, starání se jeden o druhého a prokazování si fyzické náklonosti (Jamieson 2013: 18). Jamiesonová připouští (ibid), že odhalující intimitu je možné budovat i skrz internet, ať už se jedná o vytváření intimity mezi doposud cizími lidmi, nebo lidmi, kteří se osobně znají a používají online komunikaci. Online komunikace ovšem neumožňuje budování intimity v každodenním společném životě (ibid.)

Párová intimita je budována každodenními činnostmi, například trávením společného času s partnerem, ze kterého máme oba potěšení (Jamieson 2013: 18). Ovšem pouhý fakt, že spolu lidé žijí, nezaručuje existenci párové intimity. I takoví lidé se vedle sebe mohou cítit jako cizinci (ibid 2007: 1). Stejně jako existence fyzického kontaktu, například v čistě sexuálních vztazích, není podmínkou pro vznik párové intimity (ibid.)

1.3.1 Sledované dimenze intimity

Na základě výše uvedené teorie budu ve své práci zkoumat následující dimenze párové intimity: vzájemnou důvěru mezi partnery, sebeodhalení, exkluzivitu ve vztahu a fyzickou blízkost.

1. Pro účely své práce důvěru definuji takto: důvěra znamená jistotu v partnerovi,

schopnost odolávat společně nesnázím díky vzájemné opoře. Důvěra souvisí s vírou v partnerovu bezúhonnost a v jeho oddanost k nám samým (Giddens 2012: 147).

Marar (2014: 77) tvrdí, že důvěra ve vztahu má dvě dimenze: partnerovu motivaci a kompetenci. Z hlediska motivace musím mít víru v to, že mě partner nezradí a bude na mé straně, pokud se mu svěřím (ibid). Když věřím partnerovi v kompetenci, znamená to, že u partnera naleznu pochopení a informace nikomu nevyzradí (ibid). Pouze partnerský vztah založený na vzájemné důvěře může umožnit vzájemné poznávání se a vytváření párové intimity. Pokud dojde k nevěře, může to vážně narušit intimitu ve vztahu a ohrozit samotný partnerský vztah. Důvěřovat partnerovi současně znamená umožnit mu žít nezávisle bez naší kontroly (Giddens 2012: 149).

Především je ale nutné najít v partnerském vztahu rovnováhu mezi vlastní autonomií a oddaností k partnerovi (ibid).

2. Sebeodhalení vymezím ve své práci jako odhalení emocí a jednání, které by jednotlivec pravděpodobně nesvěřil svému širšímu okolí (Giddens 2012: 148). To, že člověk druhému poodhalí něco, co skrývá před ostatními, vyvolává vzájemnou důvěru (ibid). Párová intimita se v tomto směru rozvíjí vzájemným svěřováním se s partnerem. Sebeodhalení se týká odkrytí našich obav, úzkostí, svěřením se partnerovi s našimi potřebami (Giddens 2012: 72). Jedná se o intimní záležitost, jelikož se člověk stává před druhým zranitelným, ale zároveň mu důvěřuje dost na to, aby věřil, že to proti němu partner nezneužije a pochopí ho. Giddens upozorňuje na to, že pokud se někdo „svěřuje se svými city a zážitky více kamarádovi nežli svému milenci, má pravděpodobně k milenci nějaké výhrady“ (Giddens 2012: 148). I to ukazuje na důležitou součást důvěry v budování párové intimity. Hranice párové intimity v případě sebeodhalování by mohla přinášet partnerské problémy, na což upozorňuje Marar. Ten tvrdí, že pokud už se partneři znají tak dokonale, že nevidí nic nového, co by na sobě objevovali, mohou ztrácet vybudovanou párovou intimitu (Marar: 2014: 78).

3. Exkluzivita souvisí s oddaností k partnerovi a důvěrou. Sice podle Giddense (2012: 148) důvěru nezaručuje, ale je důležitým podnětem k jejímu utváření. Giddens tvrdí, že lidé mají tendenci budovat sexuální vztahy dyadické povahy a tato tendence „pramení patrně do jisté míry z naší nevědomé touhy zopakovat si onen pocit exkluzivity, který dítě zažívá s matkou“ (Giddens 2012: 147). Člověk se chce v partnerových očích cítit výjimečný a speciální, a to samé chce pociťovat k němu. V partnerském vztahu nevyhnutelně vzniká společná historie, která pár odděluje od „těch ostatních“ a vytváří se tak pocit výjimečnosti, speciálnosti,

jedinečnosti (Giddens 2012: 148). Marar (2012: 53) bere exkluzivitu jako přirozenou součást párové intimity, jelikož je součástí vztahu pouze mezi dvěma lidmi, a proto musí být svým způsobem vždy exkluzivní, protože do jisté míry vylučuje všechny ostatní. Co se týče exkluzivity sexuální, je důležitá natolik, nakolik jí oba partneři přikládají důležitost, musí se však shodnout (Giddens 2012: 73).

4. Do svého výzkumu jsem se rozhodla zahrnout i fyzickou blízkost v partnerském vztahu z důvodu zkoumání párové intimity a nevěry, při které fyzická blízkost často hraje svoji roli. Párová intimita se buduje i prokazováním fyzické náklonosti (Jamieson 2013: 18). Navíc je v moderních vztazích uspokojivý sexuální život jedním z rozhodujících faktorů pro fungování partnerského vztahu a rozhodnutí o jeho setrvání nebo rozpadu (Giddens 2012: 72). Podle Giddense „jsou intimita a sex provázány jako nikdy předtím“ (ibid: 95).

Pro budování intimity však není fyzická blízkost vždy nutná, stačí blízkost zprostředkovaná moderními technologiemi (Bauman 2013: 69) skrz zprávy, posílání fotografií či videí. Pokud k vytvoření takové blízkosti dojde, většinou nemá dlouhé trvání, protože virtuální prostředí vytváří „kontakty mezi lidmi častější a povrchnější, intenzivnější a kratší“ (ibid).

Bauman (2013: 71) upozorňuje na nebezpečí, které virtuální blízkost přináší se svou jednoduchostí rychlého a snadného sdílení, a získávání pozornosti a vědomostí, protože pak člověk přichází o snahu, a vůbec dovednost navazovat párovou intimitu v reálném světě. Čistě internetové vztahy mohou tedy narušovat primární vztahy v reálném životě, protože člověk může s virtuálním partnerem, i kdyby jen na krátký čas, navázat blízký vztah. Tím se přesouvá pozornost z primárního partnera na toho virtuálního, což může partnerský vztah poškozovat.

1.4 Shrnutí

Moderní vztahy dnes trvají do doby, kdy jsou oba partneři ve vztahu spokojeni a tato spokojenost souvisí s budovanou intimitou ve vztahu. Míra párové intimity ukazuje na kvalitu vztahu mezi dvěma lidmi. Jejimi součástmi je vzájemná důvěra mezi partnery, sebeodhalení se partnerovi, exkluzivita, kterou může poskytnou jen partnerský vztah mezi dvěma lidmi a fyzická blízkost, která nemusí být vždy přítomna, ale v případě zkoumání partnerských vztahů ji shledávám za důležitou. Důležité je, že je možné ji budovat i přes internet.

2 Internet a intimita

2.1 Internetová komunikace

Online komunikace je skoro zadarmo, dostupná z pohodlí a soukromí domova, nestojí žádné větší vynaložené úsilí a dá se v případě potřeby jednoduše skrýt před partnerem. V roce 2009 využívalo v ČR internet ve svých telefonech 1,7 % lidí ve věku 25-34 let, o deset let později, v roce 2019, to bylo už 92,7 % (Český statistický úřad 2019: 45). Přístup k internetu přes mobilní telefony je dnes samozřejmostí a přináší časem i prostorem neomezené spojení se světem a možnost být neustále „online“. „Možnost kdykoli poslat vzkaz či zprávu vytváří příjemný pocit, že spojení s oním člověkem je tu pořád, nebo dokonce, že ten druhý je „vždy přítomný“. Pocity odloučení mohou dokonce zmizet“ (Divínová 2005: 48). Nejen, že internetové spojení přináší možnosti ihned a odkudkoli odpovědět, ale také odpověď promyslet a správně ji načasovat. Pokud se jedinci zrovna nehodí komunikovat, nebo zkrátka nemá na druhého náladu, jednoduše kontakt odloží a vrátí se k němu později, jak uvádí Bauman (2013: 12) v konceptu *kapesního vztahu*.

Navazování a udržování vztahů přes internet má určitá specifika odlišná od klasických způsobů tváří v tvář. Virtuální prostředí představuje rychlý a jednoduchý způsob seznamování, také přináší široký a v podstatě neomezený výběr potencionálních partnerů; i to je důvod, že jeden internetový vztah se dá jednoduše vyměnit za další. A jak píše Bauman (2013: 19), neomezený výběr přináší i nejistotu, zda na člověka někde nečeká někdo lepší než jeho současný partner. Výzkumnice M. T. Whittyová (2003: 340) uvádí, že online flirtování má svá vlastní pravidla, která jsou rozdílná od flirtování tváří v tvář. Při flirtování tváří v tvář je velmi důležitá i neverbální komunikace mezi zúčastněnými; hlavní rozdíl je tedy v tom, že v online flirtování, pokud se jedná o psanou formu, se komunikace odehrává bez fyzického těla a jedinci si musí vystačit pouze se slovy, popřípadě nahrazují tělesnost například emotikony (ibid).

Komunikace přes internet už není zdaleka jen textová, velkou část přebírají multimédia obrazová i zvuková. Může probíhat asynchronně, například pomocí emailu, či internetových fór, kdy nemusí adresát ihned odpovědět, a synchronně pomocí chatu, při videohovorech apod., kdy probíhá oboustranná bezprostřední komunikace. Bauman upozorňuje na to, že v internetovém chatování nejde tolik o obsah sdělení jako o to, že se něco děje, že jsou zprávy vyměňovány, že přichází oznámení o nových zprávách, protože lidé „touží přehlušit ticho zprávami“ (Bauman 2013: 45). I přes to, že internet přináší stále větší možnosti v přenosu dat,

například lze využívat posílání fotografií, videí, nebo online videohovory, „ani za použití těchto médií však zážitek z druhé osoby není dokonalý a srovnatelný se zážitkem v reálném světě“ (Divínová 2005: 25). Podobný názor má Jamiesonová (2013: 19), podle ní nemůže společný čas strávený online nahradit reálná setkání z hlediska budování párové intimity kvůli nedostatku blízkosti. I teorie sociální blízkosti říká, že nejsilnější sociální blízkost pociťují lidé při komunikaci tváří v tvář; různá média zprostředkující sociální kontakt mají pak různou intenzitu sociální blízkosti, u internetové komunikace je zpravidla menší než tváří v tvář (Šmahel 2003: 15). Divínová (2005: 56) spatřuje možnost sledovat míru fyzické blízkosti mezi zúčastněnými ve frekvenci virtuálních setkání.

Zajímavou součástí online komunikace je to, že se jí člověk účastní a pozoruje nejen partnerovo jednání, ale pozoruje i sebe prostřednictvím zpráv, které po sobě čte (Divínová 2005: 46). To znamená, že si konstruuje nejen pohled na partnera skrz jeho zprávy, ale zároveň i to, jak by chtěl, aby ho viděl jeho online partner. Dalším rozdílem je podle teorie o dvou komponentách sebepojetí od výzkumníků Mathesona a Zanna (1988) (viz Šmahel 2003: 16) to, že si je člověk v online komunikaci více vědomý sám sebe a méně vnímá své okolí oproti komunikaci tváří v tvář.

2.1.1 Vytváření nové identity

Co se týče flirtování v reálném prostředí, je míra fantazie značně omezená tím, co v danou chvíli člověk vidí, jak na něj partner působí, a nejen tím, co mu verbálně sděluje a jak vypadá, ale i tím, jak gestikuluje, jakou má vůni a dalšími faktory. Oproti tomu internetové prostředí nabízí větší prostor pro fantazii uživatelů. Identita člověka je vytvářena, zobrazována a přetvářena prostřednictvím interakce s ostatními lidmi. Moderní média a zvláště internet oddělují „já“ od fyzického těla, což vede k tomu, že nefyzické identity se musejí vytvářet znovu v online světě pomocí akcí a slov (Baym 2015: 118). V prostředí internetu člověk svou identitu prezentuje pomocí textu, pokud probíhá komunikace výhradně textově, např. bez využití kamery, je těžké odhalit, zda přijaté informace jsou, nebo nejsou pravdivé (Divínová 2005: 26). Online svět přináší jedinečnou možnost měnit vlastní identitu podle toho, co se lidé rozhodnou o sobě sdělit, zda se před očima druhých nějak vylepší, ale i to, jak si budou konstruovat vlastní pohled na svůj protějšek (Whitty 2003: 340). Nikdy není možné se vyhnout představám o člověku, se kterým člověk komunikuje, vždy si o něm bude vytvářet určitou představu (Divínová 2005: 46).

Šmahel (2003: 39) v tomto případě mluví o „virtuální reprezentaci,“ do které člověk

vkládá „části svého myšlení a pocitů – části svého mnohostranného já“ (Šmahel 2003: 40). Takovým procesem se ne zcela vědomě vytváří nová osoba se svou vlastní identitou, do které jsou promítány „fantazie, představy, nevědomé tendence, přání a komplexy“ (Šmahel 2003: 40). Pak se stává tzn. virtuální identitou, v některých případech se může stát, že tato nová osobnost začne na internetu jednat do určité míry nezávisle na identitě, kterou má jedinec v reálném světě (Šmahel 2003: 40). Reálná identita se nemusí vždy od té virtuální lišit, ale „obvykle se odlišuje, neboť vědomí toho, že ostatními nejsou viděni, vede mnohé uživatele k experimentování se svou identitou (Divínová 2005: 35). Lidé si mohou vytvářet i více virtuálních identit, jelikož odhalení takového jednání přes internet není lehké. Mohou také komunikovat s více uživateli najednou a ti se o sobě nemusí navzájem dozvědět. „Zklame-li vás kvalita, hledáte záchranu v kvantitě“ (Bauman 2013: 65).

Seznamování přes internet tedy přináší menší exkluzivitu, ale zároveň může některým uživatelům online seznávek přinášet prostor pro seznamování, který pro ně funguje lépe než seznamování v reálném prostředí, které je může stresovat a ve kterém se necítí tak jistě (Kang & Hoffman 2011: 206). Další výhodou internetu je, že si skrz něj mohou lidé anonymně plnit své fantazie. Naopak nevýhodou internetové komunikace je například to, že chybějící neverbální složka komunikace může přinášet více nedorozumění.

2.1.2 Anonymita v prostředí bez zábran

Šmahel (2003: 13) vysvětluje, že anglický výraz „disinhibited environment“ je v češtině volně překládán jako „prostředí bez zábran“ nebo „disinhibice“ a ukazuje na internetový fenomén, při kterém se chování lidí na internetu odlišuje od jejich chování v reálném světě. Fenomén disinhibice úzce souvisí s pocitem anonymity na internetu, pokud lidé věří ve svou anonymitu, jsou méně úzkostliví při svěřování citlivých informací. „Ve virtuálním světě mají lidé méně zábran než v reálném životě. Můžeme identifikovat absenci úzkosti ze sociálních situací a ztrátu obav z odhalení sama sebe“ (Šmahel 2003: 13).

Tato změna chování je podle Šmahela (2003: 14-15) způsobena dvěma rysy internetového prostředí, a to deindividualizací a silným oslabením sociálních rolí během online interakcí. To více rozvedl John Suler v konceptu šesti faktorů, „které jsou spolu navzájem v interakci a vytvářejí tak fenomén disinhibice“ (Suler 1998: 322) při online komunikaci:

1. anonymita (identita se dá skrýt, vymyslet nová)
2. neviditelnost (dává lidem odvahu dělat věci, na které by si v reálném světě netroufli)

3. asynchronicita komunikace (možnost odložit odpověď na později, promyslet ji)
4. solipsistické introjekce (pocit mentálního propojení při dopisování si a vytváření fantazií o svém společníkovi)
5. disociativní imaginace (vnímání internetového prostředí jako hry, rozdělování hranic mezi online a offline chováním)
6. absence statusu (nehrají zde takovou roli status, moc, peníze) (Suler 1998: 322).

V prostředí bez zábran je také lehčí lhát, či zatajovat skutečnosti, než tváří v tvář. I přes to podle Divínové „online komunikace paradoxně umožňuje lidem být upřímní a cítit se blízcí, zatímco si udržují svůj odstup“ (2005: 46). Lidé se pak nebojí vyjadřovat své názory, což můžeme vidět například v internetových diskuzích, kde diskutují velmi otevřeně díky pocitu anonymity a menší míře zábran. Dokonce v tomto prostředí není odmítnutí prožívané tak citlivě jako odmítnutí v reálném prostředí (Baym 2015: 115). Dalo by se říct, že prostředí bez zábran dodává lidem větší sebedůvěru a odvahu než v reálné komunikaci.

Přes internet je tak jednodušší mít vedle primárního vztahu ještě další vztahy se sníženým rizikem odhalení, právě díky anonymitě, kterou virtuální svět poskytuje. Ta také zpřístupňuje i to, co je v reálném světě složitě dosažitelné nebo nemožné. Proto jsou pro zadané jedince online chatovací místnosti lákavé, jelikož se mohou účastnit konverzace anonymně (Mileham 2007: 16). Pro některé jedince může být příjemnější internetová komunikace, protože je pro ně jednodušší se protějšku otevřít a navazovat intimní vztah virtuálně, než tváří v tvář. Anonymita takto podporuje vytváření nových vztahů (Baym 2015: 115). Toto spojení jednoduchosti navazování nových vztahů a snížené míry zábran v internetovém prostředí vytváří ideální prostředí pro vznik nevěry.

2.1.3 Racionalizace jednání

To, že se lidé chovají v internetovém prostředí odlišně, souvisí i s tím, že si své chování z morálního hlediska často omlouvají, tedy racionalizují. Morálně je nevěra společností většinově odsuzovaná. Podle tiskové zprávy z roku 2015 s názvem „Jaké chování je pro nás morálně přijatelné?“ od CVVM považuje 36 % respondentů za morálně nepřijatelnou nevěru manželce a 37 % respondentů nevěru manželovi (Tuček 2015: 2). Další výzkum přišel i s vyšším číslem, podle výzkumníků Wiedermana a Allgeiera je „nevěra neakceptovatelná pro 87 % účastníků studie o nevěře v manželství z důvodu narušení důvěry, závazku a manželské smlouvy“ (Weiser et al. 2014: 655).

Výzkumnice Milehamová (2007: 20) při svém etnografickém výzkumu došla ke zjištění, že si 83 % účastníků její etnografické studie omlouvalo své nevěrné chování probíhající na internetu, jelikož při něm nedochází k opravdovému fyzickému kontaktu. Pouze zbylých 17 % účastníků potvrdilo, že jejich chování je určitou formou nevěry. Muži přirovnávali svou aktivitu v chatovacích místnostech, která zahrnovala alespoň flirtování, ke čtení knihy či sledování filmu. Rozdíl je například v tom, že při takových aktivitách nejsou sami aktivními účastníky (Mileham 2007: 16). To vede Milehamovou k myšlence, že „odtělesněné já přítomné na internetu dává účastníkům „povolení“ k zapojení se do nevěry, aniž by to za nevěru považovali“ (2007: 20). To mě přivádí k domněnce, že lidé budou k online nevěře benevolentnější než k té tváří v tvář.

2.2 Shrnutí

Internetová komunikace se vyznačuje tím, že je dostupná v podstatě kdykoli a odkudkoli, proto ji využívá většina mladých lidí. Je velmi rychlá, umožňuje lidem, aby spolu byli neustále v kontaktu a zároveň se dá konverzace jednoduše odložit, či ukončit. Toto umožňuje snadné utajení online komunikace, když je to potřeba.

Internetové prostředí přináší neomezený trh s potencionálními partnery. Seznamování se přes internet může být pro některé lidi jednodušší, jelikož je člověk schovaný za svou obrazovkou, má méně zábran, větší sebevědomí a případné odmítnutí není prožíváno tak silně jako v reálném světě. Jedinci si mohou vytvářet nové identity, které jim mohou plnit jejich fantazie, nebo pomáhat v rámci online seznamování. Lidé se v online prostředí mohou chovat odlišně, což řeší větší mírou racionalizace svého jednání. To, co by neprovedli v reálném světě, realizují online a toto chování si pak omlouvají tím, že nejsou v online světě přítomni fyzicky.

3 Nevěra

3.1 Co je to nevěra?

„Nevěra má nejméně tolik podob jako láska“ (Uzel 2017).

I přes to, že vztahy v moderním světě prošly určitou proměnou, nevěry doprovázely lidstvo od nepaměti. Když mluvíme o nevěře, nemluvíme tedy o novém fenoménu, i přes to je stále výzkumníky zkoumána a veřejnost o ní hovoří v různých konotacích, nejen v negativních, existuje například spousta anekdot o nevěře. I přes to, nebo právě proto, že se jedná o téma poutající pozornost, neexistuje všeobecně přijímaná definice, která by nevěru obsáhla. Někdy jsou ve výzkumech za nevěru brány například už sexuální fantazie, jindy se musí jednat o sexuální styk, aby se jednalo o nevěru (Weiser et al. 2014: 656). I proto se výzkumy dělané na západě neshodují na míře zkušeností s nevěrou, tato míra se pohybuje u mužů od 30 % do 75 % a u žen od 20 % do 68 %, což je velké rozpětí (Thompson & O'Sullivan 2016: 1). Může to být také tím, že se lidé nechtějí k takovému chování přiznat, nebo naopak nadhodnocují své mimopartnerské sexuální zkušenosti. V následující části představím několik různých pojetí nevěrného chování podle definic odborníků, z důvodu uvedení současného pohledu na nevěru.

Weiser a spol. se zaměřili na dva typy nevěry a na jejich spojení, jedná se o „emocionální nevěru, sexuální nevěru a kombinaci emocionální a sexuální nevěry“ (Weiser et al. 2014: 656). Podobné rozřazení používá Whittyová (2003: 574), která se ve výzkumu zaměřila na tři typy nevěry – sexuální nevěru, emocionální nevěru a sledování pornografie. To je zajímavé, protože sledování pornografie, či masturbace, se v mnoha výzkumech za nevěru nepovažuje, z důvodu, že při těchto aktivitách nedochází k přímé interakci s další osobou.

Thompsonová a O'Sullivanová (2016: 7) klasifikovaly různá chování vyskytující se mimo primární vztah, která lidé mohou považovat za nevěru. Rozdělily tato chování do čtyř skupin: chování sexuální povahy, chování v online světě a pomocí technologií, emocionální a láskyplné chování a poslední, samotářské chování, do kterého spadá masturbace. „Jako nejzávažnější z hlediska nevěry bylo laicky bráno chování sexuální povahy, za ním chování v online světě a pomocí technologií, emocionální a láskyplné chování a jako poslední samotářské chování“ (Thompson & O'Sullivan 2016: 6). Tato studie je pro mou práci důležitá, jelikož jako jedny z mála zahrnuly samostatnou kategorii nevěrného chování na internetu a zkoumaly laický pohled na ni. Pro svůj výzkum využily širokou škálu nevěrného chování na internetu, na kterou ve své práci navazují (ibid).

Český sexuolog Radim Uzel rozlišuje tři stupně nevěry. Náhodný odskok, který nejméně ohrožuje primární vztah, jedná se hlavně o příležitosti k nevěře anonymního charakteru, v tomto případě nehrají roli city. Závažnějším stupněm nevěry je podle něj dobrodružství, ke kterému se lidé uchylují ve snaze okořenit si život a zkusit něco nového. Třetím a nejvíce ohrožujícím stupněm nevěry pro primární vztah je mimomanželský vztah, tedy poměr, který trvá déle a jsou v něm již zapojeny emoce a city zúčastněných (Uzel 2017: 56). O závažnosti nevěry rozhoduje podle toho, jak moc by mohla narušit primární vztah jedinců, pokud jsou zapojeni i emocionálně, pak se jedná o větší míru narušení.

Anderson (2012: 4) rozděluje nevěru na spontánní a plánovanou. Ve svém výzkumu používá jako definici nevěry „jakékoli sexuální chování, které by primární partner cítil jako porušení implicitních nebo explicitních pravidel monogamního vztahu“ (Anderson 2012: 6). Tato definice by se mohla zdát ideální vzhledem k tomu, jak Giddens mluví o čistém vztahu, a to jako o vztahu, ve kterém se partneři účastní „na rozhodování o podmínkách jejich sdružování“ (Giddens 2012: 199). Úskalí takového zkoumání je v tom, že to, co jedinec určí z pohledu svého partnera jako porušení pravidel vztahu, je jeho subjektivní názor. Vzhledem k teorii o racionalizaci jednání nejsou lidé schopni zcela správně reflektovat ani své chování.

Z dostupných studií je znát, že za nevěru se dá považovat velká škála chování mimo závazný vztah. Zdaleka ne všechny výzkumy zkoumající nevěru zahrnují její online sféru, i přes to, že se ukazuje, že do partnerských vztahů zasahuje (Thompson & O'Sullivan 2016: 2).

3.2 Shrnutí

Klasická nevěra může být čistě fyzická, nebo emocionální, nebo se může jednat o kombinaci těchto dvou sfér. Ve většině výzkumů se ukazuje, že lidé považují za nejzávažnější formu nevěru sexuální. I když se to, co je považováno za nevěru, ve výzkumech různí, společnými znaky jsou potřeba utajit své chování před partnerem a to, že nevěra probíhá v reálném prostředí. Může se jednat o krátkodobý i dlouhodobý poměr.

3.3 Nevěra online

„Dříve často tradované pravidlo „zatloukat, zatloukat a zatloukat!“ se změnilo v moderní příkaz „mazat, mazat a mazat!“ (Uzel 2017: 116).

Internet přináší jednoduchý přístup k nevěře, jak jsem již uvedla výše, z výzkumu Milehamové (2007: 20) je zřejmé, že lidé jsou schopni si takové chování jednoduše omluvit.

Takže i jedinci, kteří by se jí nedopustili v reálném světě, se jí mohou dopustit, protože je to velmi jednoduché řešení například problému v sexuálním životě, nebo čistě ze zvědavosti. Specifické rysy internetové komunikace nevěře nahrávají. Milehamová tvrdí, že je představitelné, že v budoucnu, pokud to tak již není, se z online nevěry stane nejčastější způsob nevěry ve vztazích právě díky snadnému a relativně bezpečnému přístupu k tisíci dalším potencionálních partnerů (ibid: 25). Na toto upozorňuje i Bauman (2013: 67), vždy najdete další kontakt, pokud vás i ten zklame, nebo přestane bavit, rychle máte na dosah nespočet dalších a dalších kontaktů. Nezáleží na kvalitě jako spíš na kvantitě. Jedinci si tak mohou připadat na internetu „nezranitelní nenapravitelnou křehkostí každého jednotlivého, pomíjivého kontaktu“ (ibid).

Internet způsobil to, že vztahy mezi lidmi se stávají „častějšími a povrchnějšími, intenzivnějšími a kratšími“ (Bauman 2013: 69). V krátkém povrchním kontaktu s další osobou přes síť se člověk nemusí moc angažovat, a navíc se dá ukončit jedním tlačítkem, když už ho není třeba (ibid), například když se člověk musí věnovat svému primárnímu vztahu, zkrátka ten sekundární strčí do kapsy. To, že se internetová nevěra stává součástí partnerských vztahů, je viditelné i z novější literatury o nevěře, kde se často propojení s internetem objevuje jako nový fenomén.

Pokud by někdo namítnul, že v online prostředí se nejedná o nevěru, je důležité přihlédnout k tomu, že „mentální exkluzivita může být partnery považována za stejně důležitou jako sexuální exkluzivita“ (Whitty 2003: 570) a tyto dvě dimenze se při nevěře online často doplňují. Proto velká část výzkumníků rozlišuje druhy nevěry na fyzické a emocionální. Vypadá to, že lidem vadí u nevěry spíše než množství fyzického kontaktu mezi osobami, nebo myšlenka na to, že partner masturbuje, touha partnera po někom jiném a snaha o sexuální setkání s jinou osobou (ibid: 576). Proto může mít online nevěra stejné důsledky jako nevěra v reálném prostředí a může narušit vybudovanou párovou intimitu.

3.3.1 Formy online nevěry

Online nevěra může mít nejrůznější podoby stejně jako nevěra klasická. Thompsonová a O'Sullivanová (2016: 9) definují online nevěru jako o online komunikaci, která obsahuje buď erotické, nebo láskyplné konverzace. Ty mohou být doplňovány fotografiemi, videi, online hovory, videohovory, pohyblivé obrázky tzv. gify, či emotikony. Může se jednat o společnou masturbaci na dálku přes web kameru, nebo přes zprávy. Patří sem i participace na online

seznamkách. Za nevěru může být považována i konzumace pornografie, která je také uskutečňována online, proto ji do této kategorie zařadím.

Online nevěra je „kontakt přes chat, u kterého jedinci cítí, že ho musí skrývat před svými primárními partnery kvůli jeho sexuální nebo emocionální povaze“ (Mileham 2007: 12). Online svět přináší rozšíření klasické nevěry, ale i nové možnosti, které nejsou v reálném světě možné, například sexuální vztah v online hře (Jamieson 2013: 23), sledování erotických profilů na sociálních sítích (ibid: 20), či online sdílení privilegovaných informací, které jsou součástí párové intimity.

„Může to být jak dlouhodobě udržovaný vztah s konkrétním online uživatelem, tak série náhodných erotických online konverzací s více online uživateli“ (Mao & Raguram 2009: 302). Pro online nevěru je příhodný Baumanův termín *kapesní vztah* (Bauman 2013: 12), jedinec si se svým milencem dopisuje v dobu, kdy není s primárním partnerem a po příchodu do společné domácnosti může tento vztah dočasně odložit, aby se neprozradil.

3.3.2 Konzumace pornografie

Výsledky studie výzkumnice Whittyové (2003: 574) ukazují, že chování, ať online, či tváří v tvář, považované za sexuální nebo emocionální nevěru je lidmi považováno za závažnější než sledování pornografie. Podle ní je to tím, že se lidé cítí více ohroženi jinou osobou na internetu, se kterou jejich partner provozuje kybersex, nebo hot chatování, než pornohercem či pornoherečkou, jelikož se v reálném prostředí spíše setkají se svým online protějškem (ibid: 576). Proto většinou výzkumy zkoumající nevěru nezahrnují kategorii konzumace pornografie. I přes to, že je považována konzumace pornografie za méně závažnou, mohou ji někteří lidé stále považovat za porušení nepsané smlouvy ve vztahu a narušení párové intimity. To dokazuje studie Thompsonové a O'Sullivanové, kde masturbaci a konzumaci pornografie někteří lidé považují za nevěru a je důležité tuto kategorii brát v úvahu (2016: 12).

Zvrat v pohledu veřejnosti na konzumaci pornografie v partnerském vztahu by mohla přinést v posledních letech stále oblíbenější technologie virtuální reality (Silver, 2017). Při konzumaci pornografie ve virtuální realitě se z pozorovatele situace na obrazovce stává účastník přímo vtažený do děje. Díky 3D brýlím se může rozhlížet kolem sebe a je více odtržen od reality. Videá podporující tuto technologii jsou zaměřena spíše na muže, ve výzkumu Elsey a spol. se zjistilo, že pro muže na rozdíl od žen je tato technologie vzrušivější než sledování klasické pornografie (Elsey et al. 2019: 41). To by mohlo způsobit změnu pohledu na

konzumaci pornografie k méně benevolentnímu v případě partnerských vztahů (ibid: 36). Zatím tato problematika nebyla příliš zkoumána, proto bych se na ni ráda zaměřila. Zajímá mě, zda je vnímána závažněji konzumace pornografie ve virtuální realitě ve srovnání s klasickou pornografií.

3.4 Shrnutí

Online nevěra představuje chování, které jedinec skrývá před svým partnerem. Je realizované v internetovém prostředí za pomoci nejrůznějších moderních technologií. Jedná se o aktivity směřující k sexuálnímu nebo emocionálnímu uspokojení, ale musí se obejít bez fyzického kontaktu. Online nevěra je přístupnější než klasická nevěra a poskytuje pocit anonymity, kterého není tak snadné při klasické nevěře dosáhnout. Skrz virtuální prostředí se také jednodušeji splňují lidské fantazie.

4 Metodologie

4.1 Shrnutí teoretické části

V následující části práce, věnované výzkumu a jeho interpretaci, budu vycházet z následujícího shrnutí teoretických poznatků:

Párová intimita je budována čtyřmi hlavními komponenty: důvěrou, partnerskou exkluzivitou, sebeodhalením a fyzickou blízkostí. Párová intimita je vždy mezi dvěma lidmi, kteří ji spolu budují. Vyjadřuje kvalitu partnerského vztahu. Ta byla zkoumána ve spojitosti se sklony ke klasické nevěře a k postojům vůči ní, mezi těmito proměnnými je prokázána souvislost.

Online vztahy je možno rychle navázat a zároveň rychle ukončit. Internet nabízí v podstatě neomezený výběr potencionálních vztahů, které je možné navázat, se sníženým vynaloženým úsilím oproti reálnému světu. Taková velká nabídka potencionálních vztahů v lidech vyvolává pocit, že na ně někde čeká někdo lepší než jejich stávající partner. Internetové vztahy mohou narušovat párovou intimitu v primárním vztahu, proto je důležité se zabývat nevěrou i v online světě.

Tělesnost je v online komunikaci nahrazena popisem, fotografiemi, videi, pohyblivými obrázky tzn. „gif“, nebo emotikony. Lidé zde mohou díky anonymitě prostředí vytvářet nové identity a rozšiřují tak prostor pro svou fantazii i tím, jak si představují svůj online protějšek. Lidé mají v online prostředí méně zábrán, proto se mohou chovat jinak než v každodenním životě. V online prostředí je jednodušší navazovat další partnerské vztahy vedle primárního s menším rizikem odhalení. Navíc si lidé své online nevěrné chování racionalizují s odkazováním na to, že se nejednalo o nic fyzického, a proto to podle nich nebyla nevěra. Jenomže lidé v partnerském vztahu očekávají nejen fyzickou ale i emocionální exkluzivitu, proto i takové online chování může narušovat partnerskou intimitu.

Pro nevěru neexistuje jedna všeobecně přijímaná definice, proto já budu považovat za nevěrné chování to, které za něj bude považovat alespoň 70 % respondentů. Ve své práci využiji škálu sledující postoje ke klasické nevěře Perceptions of Dating Infidelity Scale (PDIS) (Wilson et al. 2011). Abych vytvořila škálu postojů k online nevěře, využiji výzkum Thompsonové a O'Sullivanové (2016: 9), které do zkoumání nevěry zahrnuly čtyři kategorie: chování sexuální povahy, chování v online světě a pomocí technologií, emocionální a láskyplné chování a

poslední, samotářské chování.

Výzkumy ukázaly, že lidé považují online nevěru za méně závažnou oproti sexuální nevěře v reálném světě, to bych chtěla potvrdit. Dále chci zjistit, jak se liší postoje ke konkrétním činům nevěry online a offline. Pornografie obsazuje poslední místo v pohledu na vážnost nevěrného chování. Jedná se totiž o samotářské chování, kde není přítomna třetí osoba, která by ohrožovala primárního partnera. Konzumace pornografie ve virtuální realitě zatím nebyla ve spojitosti s postoji k nevěře zkoumána. Já ji do svého výzkumu zahrnu, abych zjistila, zda se liší postoje k ní od klasické pornografie. Na některé lidi působí pornografie ve virtuální realitě pocitem většího vzrušení a vztažení do situace, proto by mohla být považována za závažnější oproti konzumaci klasické pornografie.

4.2 Cíle výzkumu

Internet rozšířil pole pro spáchání nevěry a kvůli tomu, že se jedná o poměrně nový fenomén, který ještě nebyl v českém prostředí dostatečně prozkoumán, jsem se tímto tématem chtěla zabývat. Online technologie se neustále rozvíjejí, a proto je podle mě důležité zkoumat, jak ovlivňují partnerské vztahy. Proto je primárním cílem mé práce zjistit, jak online technologie narušují párovou intimitu. Pro účely mé práce je třeba rozšířit škálu Perceptions of Dating Infidelity Scale, která sleduje postoje k nevěrnému chování, o chybějící online sféru. Chci tímto způsobem analyzovat, jaké mají mladí lidé postoje k chování online i offline, které může být považováno za nevěru.

Druhým cílem mé práce je proto zkoumat souvislost kvality partnerského vztahu, tedy párové intimity, respondentů s jejich postoji k nevěrnému chování online a s mírou jejich nevěrného chování online.

4.3 Výzkumné otázky a hypotézy

Stanovila jsem si pro svou práci základní výzkumnou otázku, která zní: „Jak online technologie narušují párovou intimitu?“ Tu jsem rozšířila o další výzkumné otázky, které ji doplňují a na základě teorie jsem si stanovila výzkumné hypotézy.

Výzkumné otázky:

1. Jak online technologie narušují párovou intimitu?
2. Jak souvisí míra intimity ve vztahu s postoji k online nevěře?
3. Jak souvisí míra intimity ve vztahu s výskytem online nevěry?

4. Liší se postoje k online a offline nevěře?
5. Jak souvisí osobní zkušenosti s online nevěrou s postoji k online nevěře?
6. Jak často se online nevěra objevuje ve vztazích mladých lidí?
7. Vnímají lidé konzumaci pornografie ve virtuální realitě závažněji než konzumaci klasickou pornografie?

Výzkumné hypotézy:

H1: Vyšší míra prožívané intimity souvisí s méně tolerantními postoji k online nevěře.

H2: Vyšší míra prožívané intimity souvisí s nižší mírou výskytu online nevěry.

H3: Postoje k online nevěře jsou tolerantnější než k offline nevěře.

H4: Lidé, kteří se online nevěry dopustili, k ní budou tolerantnější.

H5: Postoje ke klasické konzumaci pornografie budou benevolentnější než ke konzumaci pornografie ve virtuální realitě.

4.4 Metoda sběru dat

Vinou pandemie Covid-19 byl původně zvolený kvalitativní výzkum kvůli problematickému sběru dat nahrazen kvantitativním. Výhodami kvantitativní techniky je, že umožňuje respondentům odpovídat anonymně, otevřeně a zároveň získat velké množství dat. Kvantitativní výzkum se využívá v případech, kdy se dá očekávat, že lze sledované chování lidí předpovídat a zobecnit (Hendl 2005: 46). Pro měření se používá větší vzorek respondentů. Vzhledem k citlivé a intimní povaze tématu nevěry jsem se rozhodla pro sběr dat anonymním způsobem pomocí internetového dotazníku. Online dotazník se jeví jako ideální, protože zkoumám právě uživatele internetu. Dotazník je součástí práce jako Příloha č. 1.

Na začátku dotazníku jsem představila své téma a upozornila respondenty, že je anonymní a na to, pro koho je určený, aby nevyplňovali dotazník zbytečně. Následoval povinný souhlas se zpracováním údajů, poté se respondenti teprve mohli dostat k vyplňování celého dotazníku. Online dotazníkové šetření obsahovalo čtyři části, první se soustředila na párovou intimitu v dlouhodobém vztahu respondentů, druhá na postoje k online a offline nevěře na základě mnou rozšířené PDIS škály o online chování, třetí byla zaměřená na četnost nevěrného online chování a poslední část obsahuje otázky na demografické údaje.

1. V části týkající se párové intimity respondenti své odpovědi vztahovali ke svému současnému dlouhodobému partnerskému vztahu, nebo ke svému poslednímu dlouhodobému

partnerskému vztahu (trvající déle než 6 měsíců). Tato část obsahovala otevřené otázky a škály ohledně párové intimity a jejích dimenzí: vzájemné důvěry mezi partnery, sebeodhalení, exkluzivity ve vztahu a fyzické blízkosti.

2. Pro potřeby výzkumu jsem vytvořila škálu inspirovanou již existující Likertovou škálou zkoumající vnímání klasické nevěry Perceptions of Dating Infidelity Scale (Wilson et al. 2011). Dotazník Perceptions of Dating Infidelity Scale obsahuje tvrzení rozdělené do tří kategorií nevěr: nejednoznačné projevy nevěry, klamavá nevěra a explicitní/sexuální nevěra. Všechny tyto kategorie se objevují i v online prostředí. Škálu jsem upravila o specifické mimopartnerské intimní aktivity online, které jsem převzala ze studie Thompsonové a O'Sullivanové (2016) a z článku E. Viana (2018). Tvrzení ohledně online i offline aktivit byla promíchána. Škála byla šestibodová bez střední hodnoty. Tato část také obsahovala ještě uzavřenou otázku zkoumající názor na offline a online nevěru z hlediska větší závažnosti.

3. Třetí část byla zaměřená na četnost online aktivit ze strany respondentů ze poslední rok. Dotazuje se na četnost online aktivit, které byly zahrnuty v postojové škále vnímání online nevěry. Tato část obsahovala i otevřené otázky na téma zkušenosti s online nevěrou v partnerském vztahu jak ze strany respondentů, jejich partnerů, tak z jejich okolí.

4. Poslední část obsahuje sociodemografické otázky na pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, sexuální orientaci, partnerský status a délku současného, nebo minulého dlouhodobého vztahu.

4.5 Výzkumný vzorek

Cílovou skupinou mého výzkumu jsou heterosexuální mladí dospělí ve věku 18-35 let, kteří mají zkušenost s dlouhodobým partnerským vztahem, který trval alespoň půl roku. Lidé v tomto věku každodenně využívají internet a často vlastní účty na několika sociálních sítích. Zároveň jsou ve věku, kdy už budují dlouhodobější partnerské vztahy a jsou zvyklí vztahy ať už přátelské nebo partnerské budovat a udržovat i online.

4.6 Sběr dat

Pro účast ve výzkumu museli respondenti splnit několik podmínek první byla heterosexuální orientace, druhá věk v rozmezí 18-35 let a třetí podmínka byla zkušenost s dlouhodobým vztahem trvajícím alespoň 6 měsíců. Respondenti nemuseli být v době vyplňování dotazníku zadání, své odpovědi vztahovali ke svému minulému dlouhodobému vztahu. Před rozposláním

dotazníků proběhla pilotáž, které se zúčastnilo 5 lidí. Na základě pilotní studie jsem upravila dotazník, ve kterém jsem lépe definovala dvě otázky a jednu přidala.

Dotazník byl šířen technikou záměrného výběru přes sociální síť Facebook, kde jsem oslovila své známé, a na internetových fórech zaměřených na partnerské vztahy: www.vinted.cz/forum/srdecni-poradna a www.emimino.cz/diskuse/vztahy/. Chtěla jsem sesbírat alespoň 100 online dotazníků. Dále byl dotazník šířen dál i technikou „snow ball“.

Pro sběr dat jsem využila platformu Google Forms, která je zdarma dostupná, umožňuje používat různé druhy škál, uzavřené i otevřené otázky, ke kterým je možno přidat videa pro lepší ilustraci, čehož jsem využila u dvou otázek. Z Google Forms lze jednoduše extrahovat získaná data do Excel tabulky, ze kterého jsem následně data převedla do programu SPSS. Celou statistickou analýzu dat jsem provedla v tomto programu.

4.7 Etika výzkumu

Všichni účastníci výzkumu předem souhlasili se zpracováním údajů, které poskytnou. Vzhledem k citlivé povaze tématu nevěry byl výzkum anonymní, proto nebudou mít výsledky výzkumu žádné negativní dopady na respondenty. Respondenti byli v databázi vedeni pomocí časových značek.

5 Analýza dat a interpretace výsledků

5.1 Zpracování dat

Z platformy Google Forms jsem data extrahovala do Excel tabulky, kterou jsem převedla do programu SPSS. Vrátilo se mi 254 vyplněných dotazníků. Po očištění dat v programu SPSS kvůli věku, sexuální orientaci a délce dlouhodobého vztahu, mi zbylo 214 dotazníků, s jejichž daty jsem pracovala.

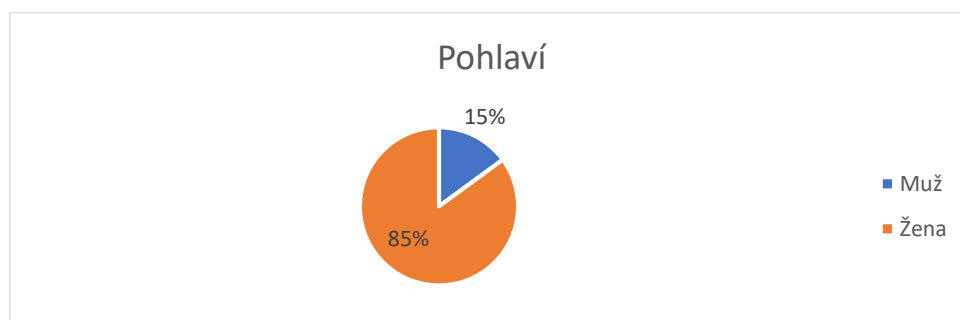
Pro analýzu uzavřených odpovědí jsem využila četnostní tabulky, třídění 2. stupně, párové korelace, regresivní analýzu a Wilcoxonův párový test. Analýzy jsem počítala na hladině významnosti 95 % a alfa rovnající se 0,05, pokud tomu bylo jinak, uvedla jsem to u konkrétního případu.

Dotazník obsahoval i 4 otevřené otázky, ty jsem analyzovala pomocí otevřeného kódování. V začátku analýzy jsem si odpovědi vytiskla, aby se mi s nimi lépe pracovalo a pak jsem je pečlivě pročítala a kladla si u každé jedné z nich otázky „Co to je? Co to reprezentuje?“ (Strauss a Corbinová 1999: 44). Abych mohla zkoumat určitý jev, je nutné, abych o něm přemýšlela v pojmech a následně v kategoriích, do kterých se pojmy shromažďují (Strauss a Corbinová 1999: 43). Následně jsem již byla schopná pojmy navzájem porovnávat a podobné jevy spojovat v kategorie. Tento „proces seskupování pojmů, které se zdají příslušet stejnému jevu, nazýváme kategorizace (Strauss a Corbinová, 1999: 45).

5.2 Demografické informace o respondentech

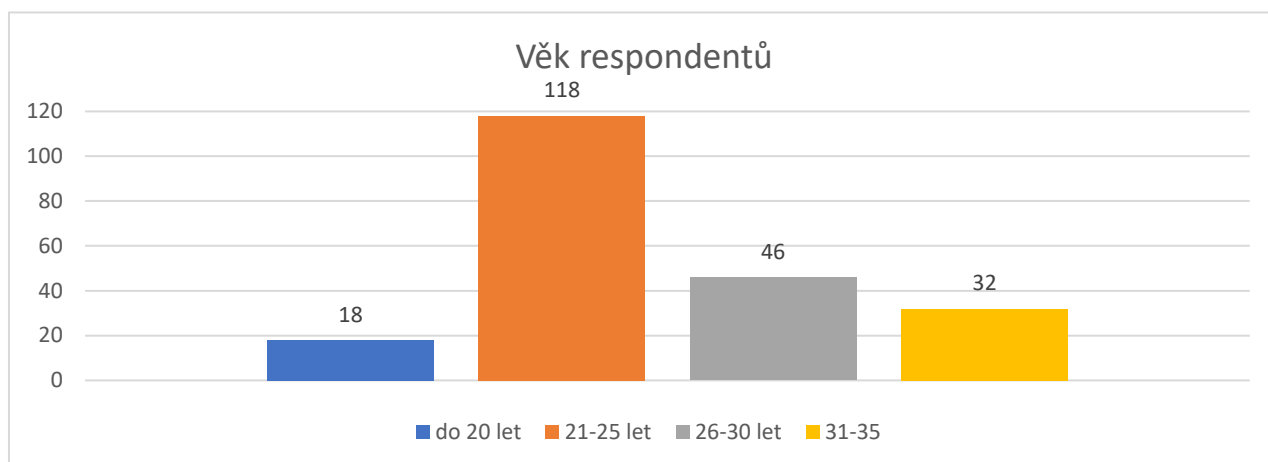
Z 214 respondentů bylo 182 žen. Takovou nevyrovnanost vzorku si vysvětluji kvůli záměrnému výběru respondentů na internetových poradních fórech, které jsem zvolila, jelikož zde je problematika online nevěry často diskutovaná. Rozložení podle pohlaví je zobrazeno graficky v grafu č. 1.

Graf č. 1: Pohlaví

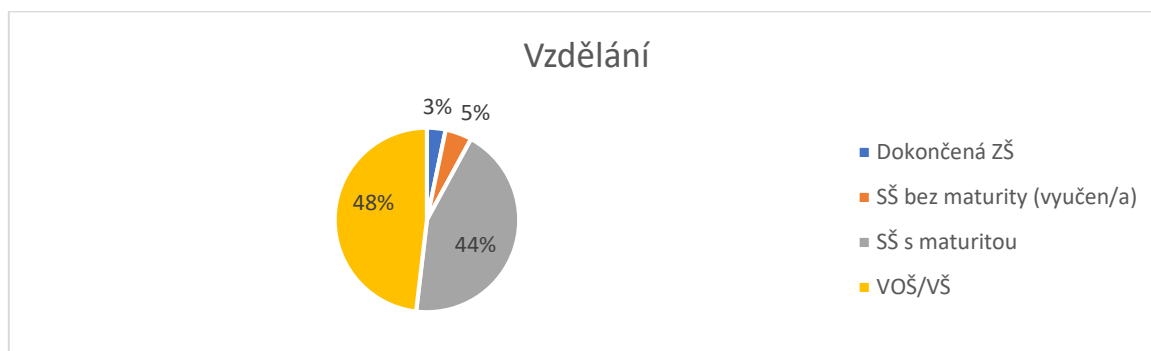
Věková kategorie respondentů se pohybovala od 18 do 35 let. Největší zastoupení měla skupina ve věku 23 let. Celkové věkové rozložení respondentů je zobrazeno v grafu č. 2.

Graf č. 2: Věk

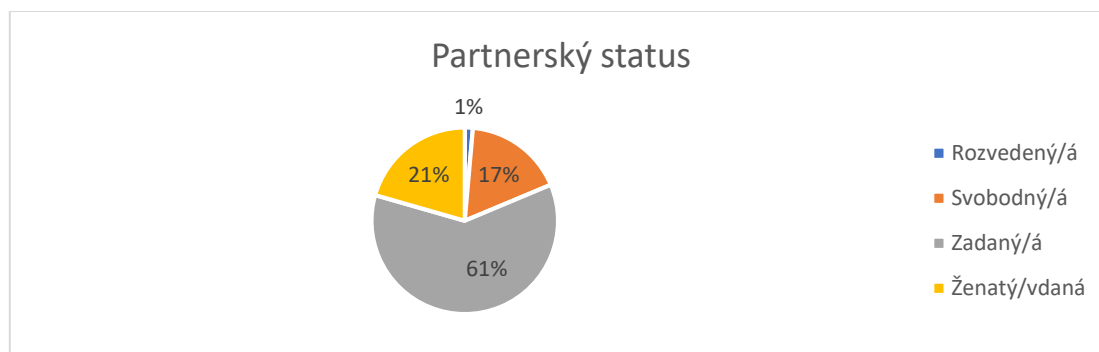
Nejvíce zastoupenou vzdělanostní skupinou byli respondenti s ukončenou vysokou nebo vyšší odbornou školou (48 %). Hned za nimi byli respondenti s ukončenou střední školou s maturitou (44 %). Pouze 8 % respondentů bylo bez maturitního vzdělání. Viz graf č. 3.

Graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Do výzkumu se zapojilo největší procento respondentů v dlouhodobém vztahu a to 82 %, z toho 21 % v manželství. Svobodní, kteří byli do výzkumu zahrnuti, museli mít zkušenosti s dlouhodobým vztahem, ke kterému své odpovědi vztahovali. Viz graf č. 4.

Graf č. 4: Partnerský status

5.3 Vnímání partnerské intimity samotnými respondenty

Otevřenou otázkou týkající se vnímání intimity samotnými respondenty jsem chtěla zjistit, jestli respondenti vnímají v partnerských vztazích všechny čtyři mnou použité dimenze intimity za důležité. Jelikož se jednalo o povinnou otevřenou otázku, získala jsem 214 odpovědí. K jejich analýze jsem použila otevřené kódování. Vytvořila jsem pro kódování odpovědí čtyři kategorie založené na teorii, které jsem použila i ve škále míry intimity: vzájemná důvěra mezi partnery, sebeodhalení, exkluzivita a fyzická blízkost.

Pojmy v odpovědích na otázku „Co podle Vás znamená intimita?“ jsem okódovala podle těchto kategorií a zjistila jsem, jak respondenti vnímají partnerskou intimitu.

1. Partnerská exkluzivita v sobě zahrnovala pojmy týkající se pocitu výjimečnosti, oddanosti partnerovi, propojení, souznění, spojení, „naše“, „my“, blízkosti, lásky, společně stráveného času, soukromí.

2. Do kategorie sebeodhalení jsem zahrнула pojmy týkající se poznávání se s partnerem navzájem, odhalování vnitřních myšlenek a pocitů, svěřeni se s intimními záležitostmi.

3. Kategorie důvěry byla respondenty zmiňována velmi často. Samotné slovo důvěra bylo v odpovědích 72x. Tato kategorie kromě pojmu důvěra zahrnovala i podporu.

4. Jak jsem ukázala v teoretické části, fyzická blízkost nemusí být brána za dimenzi intimity. Jak mi ale ukázaly odpovědi respondentů, i oni cítí, že fyzická blízkost k intimitě ve vztahu patří. Podporuje to mé rozhodnutí tuto kategorii zahrnout do škály měřící intimitu. Kategorie fyzická blízkost byla nejčastěji popisována pojmy sex, doteky, líbání se, mazlení, přitažlivost, nahota, něžnost. Přímé slovo sex respondenti uvedli v 71 případech.

V tabulce č. 1 závěry shrnuji. Četnost ukazuje, kolikrát byla kategorie v odpovědích zmíněna. Kategorie představují čtyři dimenze intimity, v odpovědích se prolínaly. Nejčastěji byla v odpovědích zmíněna dimenze fyzické blízkosti.

Tabulka č. 1: Četnost kategorií párové intimity v odpovědích

Dimenze intimity	Četnost
Partnerská exkluzivita	92
Sebeodhalení	92
Důvěra	94

Fyzická blízkost	98

5.4 Likertovy škály

V dotazníku jsem použila Likertovy škály na měření míry intimity v partnerském vztahu a na zjištění postojů k online a offline nevěře. Všechny škály jsem otestovala kvůli jejich reliabilitě. U všech jsem zjistila vysokou reliabilitu, proto jsem s nimi dále pracovala jako s proměnnými. Konkrétně u škály *Míra intimity* bylo Cronbachovo alpha: 0,893 (12 položek). Ve škále *Postoje k nevěře* (online i offline) bylo Cronbachovo alpha: 0,935 (28 položek). Testovala jsem škály na zjištění postojů k online a offline nevěře i samostatně a vyšlo mi Cronbachovo alpha: 0,870 u škály *Postoje k offline nevěře* (14 položek) a u škály *Postoje k online nevěře* Cronbachovo alpha: 0,887 (14 položek).

5.5 Partnerská intimita a její narušení

První škála, kterou jsem v dotazníku použila, byla škála měřící míru intimity ve vztahu respondentů, kterou jsem vytvořila na základě teorie. Obsahovala 12 položek podle čtyř kategorií partnerské intimity – partnerské exkluzivity, sebeodhalení, důvěry a fyzické blízkosti. I když intimita může být ve vztazích vnímána subjektivně, otevřená otázka na toto téma mi mé kategorie potvrdila viz tabulka č. 1. Respondenty jsem rozřadila do 5 kategorií na základě jejich odpovědí na škálu měřící párovou intimitu. Vytvořila jsem proměnnou *Míra intimity*: velmi nízká, nízká, střední, vysoká, velmi vysoká viz tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Skupiny respondentů podle míry intimity

Míra intimity	Četnost	%
Velmi nízká	2	0,9
Nízká	6	2,8
Střední	28	13,1
Vysoká	67	31,3
Velmi vysoká	111	51,9

Jak je vidět, u většiny respondentů (N: 178) jsem naměřila vysokou až velmi vysokou míru partnerské intimity v jejich vztazích.

Zkoumání partnerské intimity jsem doplnila o otevřenou otázkou, která se ptala na to, co by mohlo podle respondentů jejich vztah narušit. K její analýze jsem použila otevřené kódování. Na základě této analýzy jsem vytvořila 7 kategorií, které shrnovaly pojmy, které respondenti uváděli ve svých odpovědích.

Podle nejvíce respondentů by mohlo k narušení vztahu dojít vinou nevěry, nedůvěry, porušením partnerské exkluzivity a sebeodhalení. Nejvíce vztah ohrožující vnímali respondenti samotnou nevěru, kterou uvedlo 109 respondentů. Další kategorie byly vytvořeny na základě odpovědí týkajících se narušení intimity a jejích dimenzí. Respondenti často uváděli narušení důvěry (N: 94), do této kategorie jsem zahrнула i lhaní, klamání a žárlivost. Narušení partnerské exkluzivity (N: 59) pro respondenty znamená narušení vztahu třetí osobou, respondenti několikrát zmiňovali takovou situaci i ve vztahu s dětmi, dále málo společně tráveného času, nedostatek citu, odcizení se. Narušení sebeodhalení (N: 53) bylo převážně popisováno vyrazováním informací lidem mimo vztah nebo špatnou komunikací. Narušení fyzické blízkosti (N: 8) uvedlo nejméně respondentů, je to ale tím, že většinou používali pojem nevěra, u kterého nešlo určit, zda myslí fyzickou nevěru. Mezi méně početné kategorie jsem dále zařadila zdraví (N: 9) a násilí (N: 10). Do kategorie zdraví spadá narušení fyzického i duševního zdraví jednoho z partnerů a závislost. Kategorie násilí obsahovala odpovědi obsahující psychické i fyzické násilí, týrání, urážky, ponižování.

5.6 Postoje k online a offline nevěře

V následující části představím výzkumný nástroj pro měření postojů k online a offline nevěře a jeho použití při hodnocení předem určených hypotéz.

K měření postojů k offline nevěře jsem použila již vytvořenou Likertovu škálu s názvem Perceptions of Infidelity Scale (Wilson et al. 2011), sama jsem ji doplnila o online sféru nevěry. Tyto škály obsahovaly 14 položek offline nevěry a 14 položek online nevěry.

Z výsledků těchto škál jsem podle mediánů odpovědí vytvořila 6 skupin respondentů podle jejich postojů k jednotlivým aktivitám v online a offline nevěře viz tabulka č. 3. Ukázalo se, že většina respondentů je k nevěře netolerantní, ať už jde o klasickou offline nevěru, nebo o online nevěru.

Tabulka č. 3: Skupiny respondentů podle postojů k nevěře

	Postoje k offline nevěře		Postoje k online nevěře	
	Četnost	%	Četnost	%
Velmi tolerantní	7	3,3	5	2,3
Tolerantní	10	4,7	11	5,1
Spíše tolerantní	39	18,2	22	10,3
Spíše netolerantní	50	23,4	59	27,6

Netolerantní	65	30,4	75	35,0
Velmi netolerantní	43	20,1	42	19,6

Pomocí párové korelace jsem testovala 2. výzkumnou otázku: „Jak souvisí míra intimity ve vztahu s postoji k online nevěře?“

Alternativní hypotéza: Vyšší míra prožívané intimity souvisí s konzervativnějšími postoji k online nevěře. Použila jsem párovou korelaci pro proměnné *Míra intimity* a *Postoje k online nevěře*. Zvolila jsem Spearmanův korelační koeficient, jelikož data nemají normální rozložení. Testovala jsem na 5% hladině významnosti. Konkrétní výsledky jsou uvedeny v tabulce č. 4. Přijala jsem nulovou hypotézu, že neexistuje vztah mezi proměnnými *míra intimity* a *postoji k online nevěře* kvůli zjištěné hladině významnosti.

Tabulka č. 4: Výsledky korelace *Míra intimity* a *Postoje k online nevěře*

Sig.	0,094
Korelace	0,115

Ve 4. výzkumné otázce se ptám na to, zda se liší postoje k online a offline nevěře. Alternativní hypotéza: Postoje k online nevěře jsou tolerantnější než k offline nevěře.

Dotazník obsahoval uzavřenou otázku, ve které měli respondenti porovnat, která nevěra by pro ně byla ve vztahu závažnější. Pouze 15 ze 214 respondentů považovalo online nevěru za závažnější oproti offline nevěře. Zbytek, tedy 199 respondentů, uvedl, že by pro ně byla ve vztahu závažnější offline nevěra.

Přijmula jsem alternativní hypotézu, že postoje k online nevěře jsou tolerantnější než k offline nevěře.

Co je ovšem zajímavé, pokud srovnáme postojové škály nevěrného chování online a offline, vyjde rozdílný výsledek. Použila jsem k tomuto účelu Wilcoxonův párový test viz tabulka č. 5. Nulovou hypotézu, že se mediány postojů neliší, jsem zamítla na základě hodnoty sig. menší než 0,05.

Tabulka č. 5: Rozdíl mezi mediány postojů k nevěře

Sig.	0,013	Mean rank
Skupiny podle postojů k online nevěře < Skupiny podle postojů k offline nevěře	38	45,83
Skupiny podle postojů k online nevěře mediány > Skupiny podle postojů k offline nevěře mediány	59	51,04

Skupiny podle postojů k online nevěře mediány = Skupiny podle postojů k offline nevěře mediány	117	
Z	-2,486	

Znamená to, že se liší mediány postojů k online a k offline aktivitám, které mohou být považovány za nevěru. Postoje k online nevěře jsou méně tolerantní než k offline nevěře. Respondenti často označovali na škále online aktivity za stejně závažné i závažnější než offline aktivity. Ale při přímé otázce, která z forem nevěry by byla závažnější, většina zvolila offline nevěru.

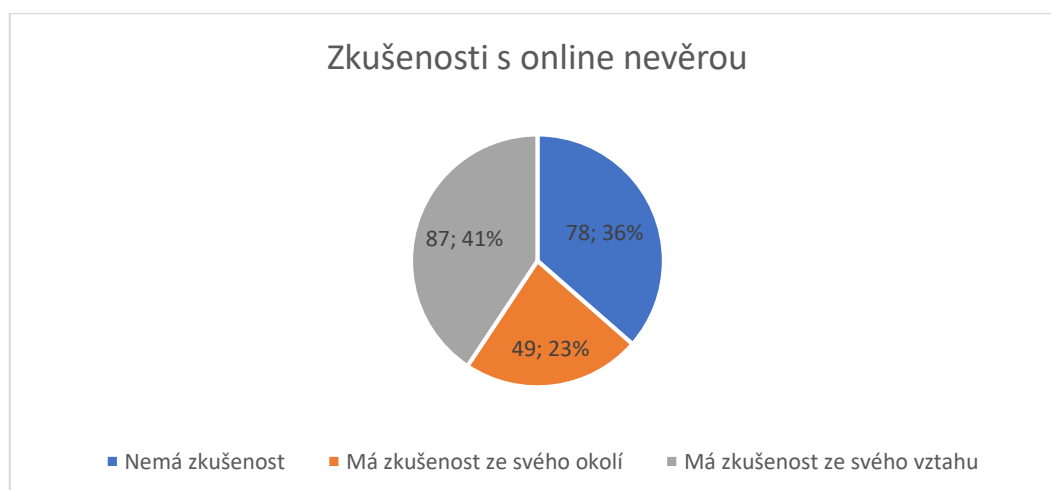
5.7 Online nevěra ve vztazích mladých lidí

V této části se budu věnovat četnosti online nevěry ve vztazích mladých lidí z jejich subjektivního i z více objektivního pohledu. Následně rozeberu, jak online technologie narušují partnerské vztahy a uvedu i konkrétní příklady ze vztahů respondentů.

Abych získala odpověď na výzkumnou otázku „Jak často se online nevěra objevuje ve vztazích mladých lidí?“ použila jsem třídění 2. stupně na otázky týkající se osobních zkušeností s online nevěrou a zkušeností z okolí respondentů.

Zkušenosti s online nevěrou ze svých vztahů ani ze svého okolí nemá 78 z celkových 214 respondentů. Ze svého okolí má zkušenosti 49 respondentů. Ve svém vztahu zažilo online nevěru 87 respondentů. S online nevěrou se tedy setkala, ať už osobně nebo zprostředkovaně, 136 respondentů, což je více než polovina. To znamená, že pouze 36 % respondentů se nikdy nesetkalo s online nevěrou, 41 % se s ní setkalo ve svých vztazích a zbylých 23 % ve svém okolí. Data jsou znázorněna graficky na grafu č. 5.

Graf č. 5: Četnosti zkušeností s online nevěrou

V otázce týkající se četnosti podvádění se přiznalo k online nevěře 32 respondentů a dalších 55 mělo zkušenost s online nevěrou ze strany partnera. Subjektivně mohl každý respondent považovat své vlastní chování za méně závažné z hlediska online nevěry, a proto se k němu nemusel přiznat, jak zmiňuji v teoretické části u racionalizace jednání.

K definování online nevěry jsem použila postojové škály. Za nevěru považuji aktivity, které za ni označilo alespoň 70 % respondentů, pokud by je prováděl jejich partner.

V tabulce č. 6 ukazují, jak jsem pohlédla na otázku i z méně subjektivního hlediska. Porovnála jsem online nevěru, s četností aktivit, které do ní patří, do kterých se respondenti zapojili mimo svůj partnerský vztah za poslední rok. Tímto jsem se chtěla interpretovat četnost online aktivit, které většina respondentů označila za nevěru a tím se vyhnout racionalizaci jednání z jejich strany při odpovídání na přímou otázku týkající se zkušeností s online nevěrou.

Tabulka č. 6: Četnosti online aktivit a online nevěry za poslední rok

Online aktivita	Jak často za poslední rok?			Jedná se o nevěru?	
	Nikdy	Občas	Často	Ne	Ano
Konzumace pornografie	26	112	76	199	15
Konzumace pornografie ve virtuální realitě	202	10	2	130	84
Sledování erotických profilů na soc. sítích	145	39	30	121	93
Veřejné sdílení erotických fotografií na soc. sítích	207	6	1	63	183
Posílání emotikonů s romantickým nebo sexuálním podtextem v soukromém chatu	131	59	24	59	155
Posílání intimních fotografií přes chat	183	25	6	8	206
Masturbace přes chat	193	19	2	10	204
Masturbace přes webkameru	206	7	1	6	208
Sexuální vztah s avatarem v online hře	211	1	2	125	89
Profil na online seznamce	186	23	5	28	186
Flirt přes chat	132	64	18	39	175

Vyzrazení detailů o partnerském vztahu	124	85	5	101	113

Online nevěra (zvýrazněno zeleně v tabulce č. 6):

1. Masturbace přes webkameru (N: 208; 97 %).
2. Posílání intimních fotografií přes chat (N: 206; 96 %).
3. Masturbace přes chat (N: 204; 95 %).
4. Profil na online seznamce (N: 186; 87 %).
5. Veřejné sdílení erotických fotografií na soc. sítích (N: 183; 86 %).
6. Flirt přes chat (N: 175; 82 %).
7. Posílání emotikonů s romantickým nebo sexuálním podtextem v soukromém chatu (N: 155; 72 %).

Nejčastěji lidé využívali v chatu emotikony s romantickým nebo sexuálním podtextem (N: 83) a flirtovali přes chat (N: 82), podstatně méně respondentů využilo zaslání intimních fotografií přes chat (N: 31) a profil na online seznamce za účelem seznamování se (N: 28), ještě méně respondentů se zapojilo do společné masturbace přes chat (N: 21). Nejméně časté činnosti mimo partnerský vztah označené za nevěru byly masturbace přes webkameru (N: 8) a veřejné sdílení erotických fotografií na sociálních sítích (N: 7).

Abych zjistila konkrétní počet respondentů, kteří se dopustili, a kteří se nedopustili online nevěry, vybrala jsem v programu SPSS pouze ty případy, kdy respondenti u všech sedmi online aktivit označených za nevěru zvolili, že se do nich za poslední rok nezapojili ani jednou. Tím jsem zjistila počet respondentů, kteří se ani jednou za poslední rok nezapojili do online nevěry. Výsledek se velmi liší od toho, jak často se respondenti přiznali k online nevěře. Online nevěry se dopustilo za poslední rok alespoň jednou 113 respondentů z 214 oproti 32, kteří se k ní sami přiznali viz tabulka č. 7. Což je 53 % respondentů tedy více než polovina.

Tabulka č. 7: Četnost online nevěry ze subjektivního a objektivního pohledu

Počet respondentů, kteří své chování přímo označili za online nevěru	Počet respondentů, kteří se do online nevěry zapojili
32 (15 %)	113 (53 %)

Důvodem k tak rozdílnému výsledku může být to, že lidé se k nevěře neradi přiznávají. Nebo si své chování racionalizují viz kapitola 2.1.3.

5.7.1 Osobní zkušenosti respondentů s online nevěrou

Na nepovinnou otevřenou otázku ohledně konkrétních zkušeností respondentů s online nevěrou z jejich vztahů jsem získala 56 odpovědí. Dvě odpovědi jsem vyřadila. V jednom případě šlo o navštěvování online seznamek za účelem hledání přátel a přítel o tom věděl. Ve druhém případě šlo o zasílání erotických fotografií přes internet kvůli vydírání. Tuto odpověď jsem vyřadila, protože činnost nebyla prováděna z vlastní vůle. Zbylé odpovědi jsem analyzovala pomocí otevřeného kódování, rozřadila do kategorií a zjistila četnost jednotlivých forem online nevěry. Ve valné většině šlo o nevěru ze strany partnera respondenta, pouze tři respondenti psali i o online nevěře ze své strany. V pěti případech šlo o delší mimopartnerský kontakt s jednou konkrétní osobou. Ve 14 případech se z online nevěry stala nevěra v reálném světě.

Nejčastěji měli respondenti zkušenosti s posíláním, přijímáním a žadoněním o erotické fotografie (N: 19), hned potom respondenti často uváděli nadměrný kontakt přes chat s jinou osobou (N: 18), v těchto odpovědích nešlo určit, zda šlo o kontakt sexuální, flirt, nebo pouze častý přátelský kontakt. Samotný flirt přes zprávy (N: 14) byl v odpovědi definován čtrnácti respondenty. V odpovědích popisovali také nevěru přes online zprávy se sexuálně explicitním obsahem tzv. *sexting* (N: 11). Do kategorie společné masturbace jsem zahrнула formu jak přes chat, tak přes webkameru (N: 5) jeden respondent uvedl, že jeho přítelkyně nechala někoho třetího ovládat svůj vibrátor na dálku přes mobilní aplikaci. Dvanáct respondentů uvedlo nevěru skrz online seznamky (N: 12). Odpovědi obsahovaly i lhaní (N: 7), zamlčování informací (N: 5) a vyzrazování informací o partnerském vztahu (N: 3). Pornografii (N: 1) uvedl jen jeden respondent ve spojitosti s partnerovou závislostí na ní. Tyto formy online nevěry se v odpovědích často prolínaly a doplňovaly.

Objevily se i tři tolerantní názory na online nevěru. Jednalo se o odpovědi, kdy partneři dvou žen používali online seznamky a ony o tom věděly. Jedna z nich uvedla: „Už to neřeším, prý z nich jen tahá fotky.“ Druhá uvedla, že její přítel o sobě při seznamování s dalšími ženami lže. Třetí názor popisoval jen obecně, že se mu online nevěra zdá neškodná, pokud si při ní lidé uvědomují, že mají svého reálného partnera.

Tím se dostávám k 5. výzkumné otázce „Jak souvisí osobní zkušenosti s online nevěrou a postoji k ní?“ Alternativní hypotéza: Lidé, kteří se online nevěry dopustili, k ní budou tolerantnější.

Kdo se dopustil a kdo se nedopustil online nevěry, jsem porovnávala podle aktivit do ní

zařazených v kapitole 5.7. viz tabulka č. 7. Kvůli nenormálnímu rozložení jsem použila Spearmanův korelační koeficient. Zamítla jsem nulovou hypotézu a rozhodla jsem se pro alternativní hypotézu, že lidé, kteří se online nevěry dopustili, k ní budou tolerantnější. Výsledek jsem přijala při hladině významnosti 0,01. Existuje mírná pozitivní korelace mezi dopuštěním se nevěry a tolerantnějším postojem k ní viz tabulka č. 8. Korelace značí slabý pozitivní vztah. Tudíž zapojení se do online nevěry slabě ovlivňuje postoje k ní.

Tabulka č. 7: Výsledky korelace Zapojení do online nevěry a Postoje k online nevěře

Sig.	0,003
Korelace	0,199

Kvůli nenormálnímu rozložení dat jsem testovala 3. výzkumnou otázku: „Jak souvisí míra intimity ve vztahu s výskytem online nevěry?“ Spearmanovým korelačním koeficientem Alternativní hypotéza: Vyšší míra prožívané intimity souvisí s nižší mírou výskytu online nevěry. Hladina významnosti pro přijetí byla sig. <0,01. Proto jsem se zamítnula nulovou hypotézu a rozhodla jsem se zkoumat alternativní hypotézu, jelikož hodnota sig. vyšla 0,008.

Podle hodnoty korelace mohu říct, že míra intimity slabě ovlivňuje, zda k nevěře dojde, nebo ne. Výsledky ukazuje tabulka č. 9.

Tabulka č. 8: Výsledky korelace Míra intimity a Zapojení do online nevěry

Sig.	0,008
Korelace	0,180

5.8 Online nevěra a párová intimita

S tím, že online aktivity mohou narušit partnerský vztah souhlasilo 94 % respondentů. V další části představím jak konkrétně a tím zodpovím 1. výzkumnou otázku „Jak online technologie narušují párovou intimitu?“ Z odpovědí na otevřenou otázku „Jak konkrétně by mohlo dojít k narušení partnerského vztahu kvůli online aktivitám?“ jsem pomocí otevřeného kódování vytvořila 12 kategorií viz tabulka č. 10. Ty jsem posléze zredukovala do čtyř kategorií: online nevěra, zanedbávání partnera, sociální sítě a pornografie.

Tabulka č. 9: Online aktivity narušující partnerský vztah

Narušení vztahu kvůli online aktivitám	Četnost
1. Navazování vztahů přes online seznamky a sociální sítě	62
2. Zanedbávání partnera kvůli času na internetu	53
3. Pravidelné chatování s určitou osobou	50

4. Sexting a masturbace přes chat/webkameru	40
5. Sociální sítě	37
6.-8. Online flirt	19
6.-8. Konzumace pornografie	19
6.-8. Erotické fotografie	19
9. Ztráta důvěry	18
10. Online nevěra	17
11. Hraní online her	16
12. Lhaní a zamlčování informací	11

Jak je v tabulce č. 10 vidět, respondenti uváděli samotnou online nevěru i její jednotlivé formy, ale i další situace při kterých dochází k narušení intimity. Blíže jsem konkretizovala kategorie takto:

1. Navazování vztahů přes online seznamky a sociální sítě znamená, že partner má aktivní profil na online seznamce za účelem seznámení se s dalšími potencionálními partnery, nebo že aktivně vyhledává a navazuje další romantické či sexuální vztahy přes sociální sítě.

2. Zanedbávání partnera kvůli času na internetu zahrnuje odpovědi ohledně nedostatku společně stráveného času s partnerem kvůli online světu. Další psali o tom, že i když by byli spolu a partner věnoval pozornost raději internetu a sociálním sítím v telefonu, tak by jim to vadilo. Respondentům dále vadilo, kdyby se pozornost partnera přelila na nějakou osobu, se kterou komunikoval online.

3. Pravidelné chatování s určitou osobou není přímo kategorií online nevěry. V této kategorii se často vyskytovalo i časté dopisování si s přáteli či kolegy. Do této kategorie patří online komunikace, které respondenti nedefinovali ani jako romantické, sexuální, nebo jako flirt, ale partnerům vadilo z důvodu časté frekvence nebo žárlivosti.

4. V této kategorii jsem spojila v jedno sexting a masturbaci přes chat/webkameru, protože se často doplňují a jejich cílem je sexuální uspokojení přes internet.

5. Sociální sítě jsou zvláštní kategorií. Jsou zde odpovědi respondentů, kterým vadily reakce jejich partnerů/ek na fotky na sociálních sítích (tzv. „like“), sledování profilů lidí, které partner/ka zná. Také upozorňovali na lehké seznamování se přes sociální sítě a problematiku získávání nerealistických představ o lidském těle z fotografií na sociálních sítích, které pak mohou narušovat partnerský vztah.

6.-8. Online flirt označuje online konverzace překračující hranice přátelské konverzace.

6.-8. Ve spojitosti s konzumací pornografie poukazovali respondenti na nadměrnou konzumaci, závislost a následný neblahý vliv na sexuální život, sledování pornohereček/herců a na nerealistické nároky na partnera získané z konzumace pornografie.

6.-8. V kategorii erotických fotografií se jedná o posílání, přijímání i samotné žadonění o erotické fotografie na internetu.

9. Ztráta důvěry byla v odpovědích vždy jako následek nějaké online aktivity ve vztahu. Například jako následek zjištění tajných online konverzací partnera, mazání konverzací a ztráta důvěry po online nevěře ze strany partnera/ky. Do této kategorie jsem zahrнула i vyzrazování detailů o vztahu s někým dalším, sdílení informací o partnerovi bez jeho vědomí někomu jinému nebo veřejně na soc. sítích.

10. Kategorie online nevěra byla uvedena 17 respondenty bez bližších specifikací.

11. U hraní online her nebyl takový problém nevěnování se partnerovi, ale hlavně závislost a odtržení od reality.

12. Lhaní a zamlčování informací obsahovalo úmyslné lhaní, mazání konverzací a skrývání informací.

Jelikož kategorií je velký počet, shrnula jsem je do čtyř hlavních, které do partnerských vztahů zasahují online nevěra, zanedbávání partnera, sociální sítě, pornografie.

Online nevěra

Z odpovědí vyplývá, že nejvíce respondenty znepokojuje online nevěra a její formy. Očekávají, že by mohla partnerský vztah narušit. Respondenti neopomněli ani nebezpečí jednoduchosti navazování nových vztahů přes internet a nedůvěru vyvolanou online nevěrou. Do této kategorie jsem zahrнула navazování vztahů přes online seznamky a sociální sítě, sexting a masturbace přes chat/webkameru, online flirt, erotické fotografie, ztrátu důvěry, online nevěru, lhaní a zamlčování informací.

Zanedbávání partnera

Často hraje roli v narušení dnešních vztahů nedostatek společného času, nebo narušování společného času online technologiemi a online hrami. Proto do této kategorie patří podkategorie zanedbávání partnera kvůli času na internetu a hraní online her.

Sociální sítě

Respondenti uváděli v případě narušení intimity ve vztahu kvůli online aktivitám sociální sítě, buď kvůli tomu, že tam partner reaguje na další uživatele tzn. „likes“ a společně si píšou, tak i proto, že ukazují zkreslený svět, který může posléze vyvolávat nerealistická očekávání od partnera. Také zmiňovali závislost na sociálních sítích. K této kategorii jsem přiřadila podkategorie pravidelné chatování s určitou osobou a sociální sítě.

Pornografie

Respondentům nevadilo v odpovědích samotné sledování pornografie, ale zaměřovali se na její četnost nebo na obsah, který partner sleduje. Dále uváděli jako nebezpečí narušení intimity nerealistická očekávání o lidském těle nebo sexuálním výkonu. Problém je také, když konzumace pornografie narušuje fyzickou blízkost ve vztahu. Podkategorie konzumace pornografie.

5.8.1 Shrnutí

K narušení partnerské intimity v online světě nedochází jen kvůli online nevěře, i když hraje významnou roli a respondenti ji a její formy uváděli nejčastěji. Jejím následkem je ztráta důvěry k partnerovi, čímž je partnerská intimita narušena ještě více. Partnerská intimita je technologiemi narušena, protože partnery online svět vtahuje samostatně a odtrhává je tak od skutečného světa. Partneři pak kvůli online technologiím zanedbávají společně trávený čas a nedokáží se na sebe plně soustředit. Navíc může vzniknout závislost na online technologiích, která poznamenává partnerský vztah. I chování partnera na sociálních sítích může do vztahu vnášet nedůvěru, jak uváděli respondenti ve vztahu s častými reakcemi na fotografie dalších uživatelů, nebo nadměrný čas zde trávený. Sociální sítě přináší navíc nerealisticky podané představy o životě a lidském těle, které mohou poškodit vnímání partnerského vztahu nebo samotného partnera. To souvisí s pornografií, kterou respondenti také uváděli ve spojitosti s obavou z nerealistického zobrazení sexu a lidského těla. U pornografie respondenti vnímají za důležitou míru její konzumace a zda má tato konzumace dopady na sexuální život páru.

5.9 Klasická pornografie versus pornografie ve virtuální realitě

Ve svém výzkumu jsem se zaměřila na online aktivitu, kterou respondenti většinou nepovažují za online nevěru, a to konzumaci pornografie. Porovnála jsem konzumaci klasické pornografie s konzumací pornografie ve virtuální realitě, abych zjistila, jestli tato nová technologie může do partnerských vztahů zasáhnout odlišně. V části dotazníku týkající se pornografie ve virtuální realitě bylo ke shlédnutí video ukazující, jak taková technologie funguje, pro lepší představu respondentů, kteří s touto technologií nemají zkušenosti. V tabulce č. 11 je znázorněn podíl postojů respondentů ke zkoumaným formám konzumaci pornografie.

Tabulka č. 10: Postoje ke konzumaci pornografie

Jedná se o nevěru?	Ne	Ano
Konzumace klasické pornografie	93 %	7 %
Konzumace pornografie ve virtuální realitě	61 %	39 %

V následující části odpovím na 7. výzkumnou otázku: „Vnímají lidé konzumaci pornografie ve virtuální realitě závažněji než konzumaci klasickou pornografie?“

Alternativní hypotéza: Postoje ke konzumaci klasické pornografie jsou tolerantnější než ke konzumaci pornografie ve virtuální realitě.

Pro analýzu jsem použila Wilcoxonův párový test z důvodu nenormálního rozložení dat. Porovnála jsem odpovědi na postojové škály *Partner/ka sleduje pornografii ve virtuální realitě* a *Partner/ka sleduje klasickou pornografii*.

Na základě hodnoty sig.=0,000 zamítám nulovou hypotézu o shodnosti mediánů a přijímám alternativní hypotézu, že existuje rozdíl mezi mediány u těchto dvou testovaných postojů.

Tabulka č. 11: Rozdíl mezi mediány postojů ke konzumaci pornografie

Sig.	0,000	Mean ranks
Pornografie ve virtuální realitě < Klasická pornografii.	2	27,50
Pornografie ve virtuální realitě > Klasická pornografii.	139	71,63
Pornografie ve virtuální realitě = Klasická pornografii.	73	
Z	-10,304	

Z hlediska nevěry je závažnější konzumace pornografie ve virtuální realitě oproti konzumaci klasické pornografie pro 139 z 214 respondentů. Rozdíl v tom nevidí 73 respondentů a pouze 2 považují konzumaci klasické pornografie za závažnější oproti konzumaci ve virtuální realitě. „Z“ udává stupně volnosti. Shrnutí v tabulce č. 12.

6 Diskuze

6.1 Interpretace výsledků

Hlavním cílem mého výzkumu bylo zjistit, jak online technologie narušují partnerské vztahy. V následující části prezentuji odpovědi na jednotlivé výzkumné otázky.

6.1.1 Co je online nevěra?

Abych mohla zkoumat online nevěru, potřebovala jsem zjistit, jaké aktivity vnímají respondenti jako online nevěru. Za online nevěru jsem označila aktivity, které jako online nevěru označilo vždy alespoň 70 % respondentů. Online nevěra může být masturbace přes webkameru i přes chat, zasílání intimních fotografií přes chat, používání online seznamek, veřejné sdílení erotických fotografií na sociálních sítích, flirt přes chat a používání emotikonů s romantickým nebo sexuálním podtextem v soukromém chatu.

6.1.2 Jak online technologie narušují párovou intimitu?

S tím, že online aktivity mohou narušit partnerský vztah, souhlasilo 94 % respondentů. Konkrétní online aktivity, které by mohl narušit partnerskou intimitu, jsem rozřadila do čtyř kategorií: online nevěra, zanedbávání partnera, sociální sítě a konzumace pornografie. Pojítkem kategorií kromě online nevěry bylo, že určitá činnost překročila únosnou míru času, kterou jí partner věnoval a tím docházelo k narušení intimity mezi partnery.

Nejčastěji uváděli respondenti nebezpečí narušení vztahu online technologiemi online nevěrou, kterou zprostředkovávají. Upozorňovali na snadné navazování vztahů přes internet a tenkou hranici mezi tím, co je v internetové komunikaci v pořádku a co už ne, která se při ní jednodušeji překročí než v reálném prostředí. Také vnímali nebezpečí pocitu, že se dá online nevěra před partnerem lépe utajit. Online nevěra má za důsledek narušení důvěry ve vztahu.

Velkým problémem, který online technologie přináší, je nadměrný čas na nich strávený. K narušení intimity posléze dochází kvůli zanedbávání partnera. Lidé se při společně stráveném času nevěnují sobě, ale koukají do obrazovek telefonů. Dochází k problémům v komunikaci, což narušuje pocit, že se může jeden druhému odhalit. Jako problém v této kategorii bylo často uváděno hraní online her, kdy hráč nevnímá realitu, a tedy ani partnera.

Sociální sítě zahrnovaly hodně aktivit, respondentům v partnerském vztahu vadilo příliš stráveného času na sociálních sítích, časté reakce partnera na příspěvky uživatelů opačného pohlaví tzv. „like“ nebo dopisování si. Upozorňovali také na možnost, že partner může mít zkreslený pohled na lidské tělo či vztahy, a mohl by mít nerealistická očekávání.

U konzumace pornografie ani tak nevadila samotná činnost, jako její přemíra, která narušovala sexuální život partnerské dvojice a tím fyzickou intimitu. V jiných případech byl problémem sledovaný obsah, kvůli kterému by jeden z partnerů mohl získat přehnané požadavky vůči svému partnerovi, nebo pokud by sledoval specifický sexuální obsah a skrýval to před partnerem. Respondenti vnímali sledování klasické pornografie jako méně závažné, například od posílání erotických videí, nebo sledování erotických online webkamer, kde jde už o interakci mezi zúčastněnými, což by vedlo k většímu narušení partnerské intimity.

6.1.3 Liší se postoje k online a offline nevěře?

Výsledky podporují mou hypotézu, že respondenti považují online nevěru za méně závažnou oproti offline nevěře. Když jsem porovnávala postoje k online a offline nevěře podle postojových škál, zdála se být závažnější online nevěra. Tento odlišný výsledek přisuzuji tomu, že více online aktivit bylo pro respondenty bráno za nevěru oproti méně offline aktivitám. Při označování nevěry na škále neodlišovali, zda je pro ně závažnější např. sexuální styk nebo masturbace přes webkameru, obě dvě aktivity pro ně byly velmi závažné, a proto je označili stejně. Při přímé otázce, kdy se měli rozhodnout, co by vnímali závažněji, se ale rozhodli v 93 % případů pro offline nevěru. Thompsonová a O'Sullivanová došly ke stejnému výsledku, že lidé považují za nejzávažnější sexuální chování a až po něm online nevěru. Ovšem mé škály obsahovaly tři kategorie nevěrného chování: nejednoznačné projevy nevěry, klamavá nevěra a explicitní/sexuální nevěra. I to by mohlo vysvětlovat odlišný výsledek u mého zkoumání škál, protože postojová škála k offline nevěře neobsahovala pouze sexuálně explicitní nevěru.

6.1.4 Jak často se online nevěra objevuje ve vztazích mladých lidí?

Zkušenosti s online nevěrou jsem měřila dvěma způsoby. Prvním způsobem jsem zkoumala odpovědi na přímou otázku o zkušenostech s nevěrou ze svých vztahů či okolí. Druhým způsobem jsem chtěla zjistit, kolik respondentů se dopustilo online nevěry v případě, že by si své chování racionalizovali, nebo se k němu nechtěli přiznat. Jsem si vědoma toho, že každý může mít nastavené hranice u nevěry jiné, proto jsem k porovnání online aktivit použila

hodnocení samotných respondentů, zda se jedná o online nevěru, nebo ne, pokud by tyto aktivity prováděl jejich partner. V tomto případě mohla hrát roli i žárlivost respondentů.

Prvním způsobem jsem zjistila, že 36 % se s online nevěrou nikdy nesešlo, 23 % se s ní setkalo ve svém okolí. Zbýlých 41 % respondentů má osobní zkušenost ze svých vztahů, z toho 26 % bylo podvedeno partnerem a 15 % podvedlo svého partnera.

Druhým způsobem jsem testovala nevěru podle definice vytvořené samotnými respondenty, do které byly zahrnuty online aktivity, které alespoň 70 % z nich označilo za nevěru. Tak jsem zjistila, že online nevěry se dopustilo 53 % respondentů. Takto velmi rozdílné číslo jsem očekávala a vysvětluji si ho tak, že respondenti si své online chování racionalizovali, nechtěli přiznat, že šlo o online nevěru sobě či mně. I když by se tento výsledek mohl zdát překvapující, na toto chování respondentů upozornila již výzkumnice Milehamová (2007: 20). V její studii se k online nevěře přiznalo pouze 17 % ze všech podvádějících (ibid). Pokud tedy respondenti hodnotili sami sebe, nevěry se dopustilo podstatně méně respondentů, než když jsem porovnála jejich postoje k online aktivitám jako k nevěře a jejich mimopartnerské online chování za poslední rok. Wysockiová a Childersová (2011: 230) ve svém výzkumu zjistily, že online nevěry se v jejich výzkumu dopustilo 63,6 % dotazovaných.

6.1.5 Jak souvisí míra intimity ve vztahu s postoji k online nevěře?

Silva s kolegy (2017: 8) prokázali souvislost vyšší míry intimity ve vztahu s netolerantnějšími postoji k nevěrnému chování. Tento vztah se mi v případě postojů k online nevěře s mírou intimity nepodařilo nalézt. Může to být dáno nenormálním rozložením dat, se kterými jsem pracovala. Nebo tím, že vysokou míru intimity vykazovalo 83 % respondentů a nízkou pouze 8 %. Hrát roli v tom, že jsem nemohla potvrdit alternativní hypotézu, může i to, že ve vzorku je velká převaha žen.

6.1.6 Jak souvisí míra intimity ve vztahu s výskytem online nevěry?

Výzkum DeMarise (2009: 10) zkoumal souvislost kvality vztahu se sklony k nevěře. Zjistil, že vyšší míra kvality vztahu souvisela s nižším výskytem nevěry. Já zkoumala kvalitu vztahu pomocí míry intimity ve vztahu. Chtěla jsem zjistit, zda existuje korelace mezi mírou intimity ve vztahu a výskytem online nevěry. Objevila jsem, že vyšší míra prožívané intimity ve vztahu slabě souvisí s menším výskytem online nevěry.

6.1.7 Jak souvisí osobní zkušenosti s online nevěrou s postoji k online nevěře?

Dále jsem předpokládala, že lidé, kteří se ve výzkumu k online nevěře přiznali, k ní budou mít tolerantnější postoje. Tato hypotéza se mi potvrdila, zjistila jsem ovšem jen slabý pozitivní vztah mezi dopuštěním se online nevěry a tolerantnějšími postoji k ní. Může to být dáno povahou získaných dat, i tím, že vzorek nebyl k nevěře celkově moc tolerantní. Velkou část respondentů tvořily ženy, výsledky by mohly být jiné, pokud by byl použit větší vzorek respondentů s vyváženějším rozložením mužů a žen. Také je možné, že lidé s tolerantnějšími postoji k nevěře, je tak měli nastaveny před tím, než se dopustili online nevěry. V práci jsem totiž zaznamenala i několik tolerantních postojů vůči online nevěře, protože ne všichni respondenti ji považovali za opravdovou.

6.1.8 Vnímají lidé konzumaci pornografie ve virtuální realitě závažněji než konzumaci klasické pornografie?

Většina výzkumů zkoumajících nevěru vynechává kategorii konzumace pornografie. Thompsonová a O'Sullivanová (2016: 12) tuto kategorii zkoumaly a v jejich výzkumu ji většina respondentů nepovažovala za formu nevěry. To se mi v mém výzkumu potvrdilo, jak u konzumace klasické pornografie, tak i té ve virtuální realitě.

Zajímavé je ovšem porovnání těchto dvou aktivit z hlediska narušení intimity ve vztahu. Potvrdilo se mi, že lidé mají tolerantnější postoje ke konzumaci klasické pornografie než ke konzumaci pornografie ve virtuální realitě. Pornografii ve virtuální realitě označilo za závažnější z hlediska online nevěry 65 % respondentů.

6.2 Shrnutí výsledků

Podle 94 % respondentů mohou online aktivity narušit partnerský vztah. Ukázalo se, že mladí lidé ve svých vztazích online nevěru zažívají, pouze 36 % z nich se s ní nesetkalo ve svých vztazích ani ve svém okolí. Za závažnější než klasickou nevěru jí označilo pouze 7 % zbylých 93 % bere za závažnější offline nevěru.

Za online nevěru označilo více než 70 % respondentů masturbaci přes webkameru i přes chat, zasílání intimních fotografií přes chat, používání online seznámk, veřejné sdílení erotických fotografií na sociálních sítích, flirt přes chat a používání emotikonů s romantickým

nebo sexuálním podtextem v soukromém chatu. Přiznalo se k ní 15 % respondentů, ale 53 % se za poslední rok zapojilo do aktivit označených za nevěru. Tyto osobní zkušenosti ovlivňují postoje k online nevěře jen slabě a to tak, že ti, kteří se zapojili do online nevěry jsou k ní více tolerantní. Také se mi podařilo zjistit, že vyšší míra intimity ukazuje na menší výskyt online nevěry. Ovšem už se mi nepodařilo najít vztah mezi intimitou a postoji k online nevěře.

Pornografie nebyla považována za online nevěru ať v klasické formě, nebo ve virtuální realitě. Respondenti ale vnímali tyto dvě formy konzumace rozdílně, k té ve virtuální realitě byli méně tolerantní a ve vztahu by jí označilo za nevěru 39 % z nich.

Online technologie narušují vztahy online nevěrou, zanedbáváním partnera, aktivitami na sociálních sítích a konzumací pornografie. Důležitá je četnost těchto činností a s kým jsou prováděny.

6.3 Omezení výzkumu

Někteří respondenti nebyli v době výzkumu ve vztahu, a proto odpovídali na určité otázky retrospektivně. Škála online chování obsahovala více online aktivit, které respondenti označili za nevěru oproti méně označeným offline aktivitám. Bylo by dobré škály navzájem lépe vyvážit, aby výsledky korespondovaly se zjištěním, že respondenti považovali offline nevěru za závažnější. Příště bych k otázce na závažnost forem nevěry zařadila i odpověď, že obě dvě nevěry považují respondenti za stejně závažné. Vzhledem k metodě sběru dat jsem se nemohla doptávat, i přes tento nedostatek jsem získala zajímavé odpovědi a respondenti se nebáli otevřeně psát o svých zkušenostech. Abych minimalizovala dopady tohoto nedostatku, nechala jsem na konci dotazníku prostor pro zanechání komentáře, pokud chtěli ještě něco dodat. Nevýhodou postojových škál je také fakt, že nelze přesně určit s kým by partner či partnerka aktivitu prováděl. Respondenti by mohli volit jinak pokud by šlo o někoho velmi přitažlivého, o kolegu, či o expartnera.

Vzorek respondentů byl velmi netolerantní k online i offline nevěře, což mohla způsobit převaha žen ve vzorku. Thompsonová a O'Sullivanová ve svém výzkumu totiž zjistily, že muži mají více tolerantní názory na nevěru (2016: 1). Také sběr respondentů na poradních fórech mohl vytvořit specifickou populaci respondentů. Zároveň vzorek vykazoval vysokou míru intimity ve vztazích, to může být také tím, že většina respondentů byly ženy. Silva a spol. (2017: 5) zjistili, že ženy považují své vztahy za kvalitnější než muži. Proto vidím jako omezení nevyváženost z hlediska pohlaví. Sama jsem nezkoumala rozdíly mezi skupinami mužů a žen

z důvodu malého počtu mužů ve výzkumu.

6.4 Návrhy na pokračování výzkumu

V českém prostředí mě překvapil nedostatek odborné literatury na téma online nevěry. Bylo by užitečné, kdyby se ve výzkumech nevěry začala brát tato sféra v potaz, protože narušuje partnerské vztahy podobně jako nevěra klasická.

Budoucí výzkumy by se měly zaměřit na online nevěru s vědomím toho, že technologie jdou stále kupředu a tím se rozšiřuje pole pro spáchání nevěry online. V dotazníku se mi objevila konkrétní zkušenost popisující ovládání vibrátoru na dálku přes aplikaci mobilního telefonu. O této aktivitě jsem se nedočetla ani ve výzkumech zaměřených na online nevěru v zahraničí. Podobně jako ve výzkumech nebyla zahrnuta konzumace pornografie ve virtuální realitě.

Zajímavé by bylo zaměřit se na racionalizaci jednání ve spojitosti s přiznáním se k online nevěře a zjistit více do hloubky, proč se tak málo respondentů k nevěře přiznalo, i když se účastnili online aktivit, které byly označeny za online nevěru 70 % účastníků. V budoucím výzkumu by se mohly zkoumat postoje respondentů ke svému chování a k chování svých partnerů, zda by bylo rozličné. K tomu by mohlo pomoci doplnit výzkum o zkoumání žárlivosti.

Další výzkum by se mohl zaměřit i na četnost online nevěry oproti klasické. I výzkumnice Milehamová (2007: 25) psala o tom, že je reálné, že online nevěra se pro svou dostupnost stane v partnerských vztazích častější a že k tomu možná už došlo.

Závěr

Cílem mé práce bylo zjistit, jak tyto moderní technologie, narušují moderní vztahy mladých lidí a prozkoumání online nevěry právě z důvodu narušování partnerských vztahů. Jelikož se jedná o poměrně nový fenomén, který nebyl v českém prostředí dostatečně prozkoumán.

Jedním ze zásadních zjištění tohoto výzkumu bylo, že lidé považují online nevěru za relevantní i přes to, že v ní chybí opravdový fyzický kontakt. Klasickou nevěru ovšem stále považují za závažnější a více ohrožující partnerský vztah. Sedm z dvanácti online aktivit, které jsem zkoumala, byly označeny za nevěru. Přestože lidé hodnotili velmi netolerantně potencionální online aktivity svých partnerů, k online nevěře se přiznalo o mnoho méně respondentů, než které jsem posléze identifikovala při zkoumání četnosti jejich zapojení do

těchto aktivit v partnerském vztahu. Tak jsem zjistila, že do online nevěry se v posledním roce zapojila více než polovina respondentů.

To úzce souvisí s konkrétními zkušenostmi respondentů s online nevěrou, se kterými se rozhodla svěřit asi čtvrtina respondentů. Skoro nikdo z nich nepsal o sobě, ale o nevěře ze strany partnera. Zkušenosti byly různorodé, ale ukazovaly, že ve vztazích opravdu dochází k narušování partnerské intimity. Podařilo se mi identifikovat čtyři hlavní narušitele párové intimity, a to online nevěru, zanedbávání partnera kvůli moderním technologiím, sociální sítě a pornografii. V několika případech se z online nevěry stala nevěra v reálním světě. I přes to, že jsem zjistila souvislost párové intimity a výskytu online nevěry, nešlo o tak silný vztah, aby jedno druhé předpovídalo.

Za velmi přínosnou část mé práce považuji srovnání konzumace klasické pornografie s konzumací pornografie ve virtuální realitě. Jelikož se jedná opravdu o technologickou novinku, nebyly tyto dvě aktivity zkoumány z hlediska postojů a narušování párové intimity. V mém vzorku vyzkoušelo pornografii s virtuální realitou za poslední rok pouze 12 respondentů.

Summary

The aim of my work was to find out how these modern technologies disrupt young people's modern relationships and explore online infidelity precisely because of the erosion of partner relationships. This is a relatively new phenomenon that has not been sufficiently explored in the Czech environment.

One of the crucial findings of this research was that people find online infidelity relevant despite the lack of real physical contact. But they still see classic infidelity as a more serious and more threatening relationship. Seven of the twelve online activities I examined were classified as infidelity. Although people rated their partners' potential online activities very intolerably, many fewer respondents admitted to online infidelity than I eventually identified when examining the frequency of their involvement in those activities in a partner relationship. That is how I found out that more than half of the respondents were involved in online infidelity in the last year.

This is closely related to respondents' specific experiences of online infidelity, which about a quarter of respondents chose to share. Hardly any of them wrote about themselves, but

about infidelity on the part of a partner. The experience was varied, but it showed that relationship intimacy was indeed being violated. I have been able to identify the four main intruders of couples' intimacy, namely online infidelity, partner neglect due to modern technology, social networking and pornography. In a few cases, online infidelity has become infidelity in the real world. Despite the fact that I found a connection between couple intimacy and the occurrence of online infidelity, it wasn't a relationship strong enough for one another to predict.

I find comparing the consumption of classic pornography with the consumption of virtual reality pornography to be a very beneficial part of my work. Since this is indeed a technological innovation, the two activities have not been studied in terms of attitudes and the erosion of paired intimacy. In my sample, only 12 respondents have tried virtual reality pornography in the last year.

Použitá literatura

1. ARNETT, Jeffrey Jensen. Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American psychologist*, 2000, 55.5: 469-480.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
2. BAUMAN, Zygmunt. *Tekutá láska: o křehkosti lidských pout*. Praha: Academia, 2013. XXI. století. ISBN 978-80-200-2270-7.
3. BAYM, Nancy K. *Personal connections in the digital age*. Second edition. Malden, MA: Polity Press, 2015. ISBN 978-0-7456-7033-1.
4. BLATNÝ, Marek (ed.). *Psychologie celoživotního vývoje*. Charles University in Prague, Karolinum Press, 2017.
5. DEMARIS, Alfred. Distal and proximal influences on the risk of extramarital sex: A prospective study of longer duration marriages. *Journal of Sex Research*, 2009, 46.6: 597-607.
6. DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. Triton, 2005.
7. ELSEY, James W.B., et al. The impact of virtual reality versus 2D pornography on sexual arousal and presence. *Computers in Human Behavior*, 2019, 97: 35-43.
8. GIDDENS, Anthony. *Proměna intimacy: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0175-5.
9. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum. 1. vyd. Praha. *Portál*, 2005, 408.
10. JAMIESON, Lynn. Intimacy as a concept: explaining social change in the context of globalisation or another form of ethnocentrism?. *Sociological research online*, 2011, 16.4: 151-163.
11. JAMIESON, Lynn. Intimacy. *The Blackwell Encyclopedia of Sociology*, 2007.
12. JAMIESON, Lynn. Personal relationships, intimacy and the self in a mediated and global digital age. In: *Digital sociology*. Palgrave Macmillan, London, 2013. p. 13-33.
13. KANG, Tanya a Lindsay H. HOFFMAN. Why Would You Decide to Use an Online Dating Site? Factors That Lead to Online Dating. *Communication Research Reports* [online]. 2011, 28(3), 205-213. DOI: 10.1080/08824096.2011.566109.

14. LANGMEIER, Josef; KREJČÍŘOVÁ, Dana. *Vývojová psychologie*. Grada Publishing as, 2006.
15. LUO, Shanhong; CARTUN, Melissa A.; SNIDER, Anthony G. Assessing extradyadic behavior: A review, a new measure, and two new models. *Personality and Individual Differences*, 2010, 49.3: 155-163.
16. MAO, A. a A. RAGURAM. Online infidelity: The new challenge to marriages. *Indian Journal of Psychiatry* [online]. 2009, 51(4), 302 – 304. DOI: 10.4103/0019-5545.58299.
17. MARAR, Ziyad. *Intimacy*. Routledge, 2014.
18. MILEHAM, Beatriz Lia Avila. Online infidelity in Internet chat rooms: An ethnographic exploration. *Computers in Human Behavior*, 2007, 23.1: 11-31.
19. SILVA, Andre, et al. Relationship quality influences attitudes toward and perceptions of infidelity. *Personal Relationships*, 2017, 24.4: 718-728.
20. STRAUSS, Anselm L.; CORBIN, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. 1999.
21. ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Triton, 2003.
22. ŠMOLKA, Petr. *Nevěra: pro podváděné a podvádějící. 2., rozš. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2010. *Psychologie pro každého*. ISBN 978-80-247-3296-1.
23. THOMPSON, Ashley E.; O’SULLIVAN, Lucia F. Drawing the line: The development of a comprehensive assessment of infidelity judgments. *The Journal of Sex Research*, 2016, 53.8: 910-926.
24. TUČEK, Milan. Jaké chování je pro nás morálně přijatelné? – březen 2015. *CVVM* [online]. 2015, 1-6 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1884/f9/ov150403.pdf
25. UZEL, Radim. *Nevěra a co s ní*. Druhé, přepracované vydání. Praha: Epoque, 2017. ISBN 978-80-7557-049-9.
26. VIANO, Emilio C. Technology and virtual sex: online infidelity in the US. In: *Internet Infidelity*. Springer, Singapore, 2018. p. 69-84.

27. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci za období 2019: Jednotlivci v ČR používající internet na mobilním telefonu* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019 [cit. 2020-03-10]. Služby. ISBN 978-80-250-2960-2. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90577057/06200419.pdf/6f465ecb-ec36-492e-bcc8-fd136d154cd1?version=1.1>
28. *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2018* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019 [cit. 2020-03-10]. Zprávy a rozbor. ISBN 978-80-250-2954-1. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91917384/13006919.pdf/d16e1b99-3406-462e-a522-f421103d8684?version=1.2>
29. WEISER, DANA A., CAMILLE B. LALASZ, DANIEL J. WEIGEL a WILLIAM P. EVANS. A prototype analysis of infidelity. *Personal Relationships* [online]. 2014, **21**(4), 655-675. DOI: 10.1111/pere.12056.
30. WHITTY, Monica Therese. Cyber-Flirting. *Theory & Psychology* [online]. 2003, **13**(3), 339-357. DOI: 10.1177/0959354303013003003.
31. WHITTY, Monica Therese. Pushing the Wrong Buttons: Men's and Women's Attitudes toward Online and Offline Infidelity. *Cyberpsychology and Behavior* [online]. 2003, **6**(6), 569–579. DOI: 10.1089/109493103322725342.
32. WILSON, Karen, et al. The gray area: Exploring attitudes toward infidelity and the development of the Perceptions of Dating Infidelity Scale. *The Journal of social psychology*, 2011, 151.1: 63-86.

Články:

33. SILVER, Curtis. How VR Porn Is Penetrating Our Minds, Erecting The Future Of Virtual Reality. *Forbes* [online]. 2017, 11.5.2017 [cit. 2020-06-24]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/curtissilver/2017/05/11/how-vr-porn-is-penetrating-our-minds-erecting-the-future-of-virtual-reality/#2a3cb2ad40d1>

Teze bakalářské práce

Námět práce zahrnující formulaci a vstupní diskusi poznávacího problému:

Cílem této práce bude prozkoumat, jakým způsobem je v on-line vztazích chápána nevěra a jakým způsobem se s ní chtějí partneři ve vztahu vyrovnat.

Oproti klasickému pojetí nevěry zde do hry vstupuje celá řada dalších vlivů. Je jednoduše dostupná odkudkoli a kdykoli. Hranice nevěry na internetu nejsou jasně dány a tím jednodušeji se překračují. Jedinci se cítí být v anonymním prostředí, což vytváří falešný pocit bezpečí před zjištěním jejich nevěry. Internetová nevěra se může stát lehce návykovou a narušovat fungování jedinců v jejich reálném životě. Online vztahy jsou často jen krátkodobé, či orientované převážně na sex, což může na jednu stranu fyzickou nevěru usnadňovat, na druhou stranu ale také nastává problém netělesné nevěry, jako je např. narušování párové intimity a důvěry sdílením privilegovaných intimních informací s dalšími. Na redefinici nevěry může mít i vliv např. to, že vztahy nemusí být zakládány s vidinou manželství jako výlučného dlouhotrvajícího soužití a v neposlední řadě se v něm neuplatňuje celá řada formálních institucionálních rámců, které mohou kladně působit ve smyslu, jak se s nevěrou vyrovnat.

Předběžná struktura práce:

Úvodní část bude věnována vytvoření vhodného teoretického pozadí pro téma práce, včetně konceptualizace pojmů souvisejících s fenoménem nevěry a designu vlastního výzkumu. Stěžejní částí práce pak bude provedení vlastního výzkumu a následné analýzy. V poslední části práce pak bude provedena interpretace a syntéza dílčích zjištění, která budou zasazena do současného společenského kontextu v České republice.

Předpokládané metody zpracování:

Bude provedena analýza diskurzu na téma (online) nevěry na internetových fórech a sociálních sítích na straně jedné a kvalitativní výzkum za pomoci polo strukturovaných rozhovorů na téma on-line nevěra na straně druhé. Předpokládám zatím, že respondenti budou vybráni z okruhu mých známých. Věk respondentů se bude pohybovat v rozmezí 20–30 let a respondenti by se měli nacházet v partnerském vztahu. Pomocí rozhovorů se budu snažit zjistit, co je za nevěru v online vztazích považováno, zda intenzivní on-line život přináší nějaké nové formy nevěry a jak partneři nevěru zjišťují a prožívají a jak se s ní vyrovnávají. Zjištěné výsledky pak budou porovnávány s klasickým chápáním nevěry ve vztahu.

Seznam odborné literatury:

BAYM, Nancy K. Personal connections in the digital age. Malden, MA: Polity, 2010. ISBN 978-0-7456-4332-8.

HAMPLOVÁ, Dana, Petra ŠALAMOUNOVÁ a Gabriela ŠAMANOVÁ, ed. Životní cyklus: sociologické a demografické perspektivy. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2006. ISBN 80-733-0082-6.

ŠMOLKA, Petr. Nevěra: pro podváděné a podvádějící. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-3296-1.

WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. Sexuální chování v ČR – situace a trendy. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-8558-X.

WHITTY, Monica Therese. The ‘Realness’ of Cyber-cheating: Men and women’s representations of unfaithful Internet relationships. *Social Science Computer Review*, 23 (1), 57–67, 2005.

WHITTY, Monica Therese. Cyber-flirting: Playing at love on the Internet. *Theory and Psychology*, 13(3), 339-357, 2003.

WYSOCKI, Diane Kholos; CHILDERS, Cheryl D. “Let my fingers do the talking”: Sexting and infidelity in cyberspace. *Sexuality & Culture*, 2011, 15.3: 217-239.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník (text)

Online nevěra

Zdravím,

jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia Sociologie a sociální politiky na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění dotazníku zaměřeného na partnerské vztahy, nevěru a její online podobu.

Výzkum zkoumá mladé lidi heterosexuální orientace ve věku od 20 do 35 let, kteří zažili partnerský vztah trvající alespoň 6 měsíců.

Data získaná z dotazníku budou použita výhradně pro potřeby mé bakalářské práce. Dotazník obsahuje 4 části a vyplnit ho Vám zabere 10 minut. Celý dotazník je anonymní, pokyny jsou uvedeny u jednotlivých otázek.

Předem děkuji za Váš čas,

Pavla Dubišarová

Informovaný souhlas:

Potvrzuji, že souhlasím se zařazením a následným zpracováním mých odpovědí pro účely výzkumu v rámci bakalářské práce.

1. část

Následující odpovědi vztahujte ke svému nynějšímu nebo minulému partnerskému vztahu, pokud jste momentálně nezadaný/á.

Otevřené otázky:

1. Co podle Vás znamená intimita v partnerském životě?
2. Čím by podle Vás mohla být tato partnerská intimita narušena?

Likertova škála (1 Naprosto nesouhlasím 6 – naprosto souhlasím):

(Důvěra)

3. Když se mi něco podaří, nebo mám problémy, chci se o to co nejdříve podělit se svým/svou partnerem/kou.
4. Důvěřuji své/mu partnerovi/ce, i když nejsme spolu a nemám potřebu ho/ji kontrolovat.
5. Své/mu partnerovi/ce se nebojím s čímkoli svěřit, i pokud by ho/ji to mělo ranilo.

(Sebeodhalení)

6. Můj/moje partnerka o mně ví informace, které jsem neřekl/a nikomu jinému.
7. Pociťuji emocionální podporu od své/ho partnera/ky.
8. Respektuji názory mé/ho partnera/ky.

(Exkluzivita)

9. Cítím, že mezi mnou a mým/mou partnerem/kou je něco speciálního.
10. Věrnost je pro mě ve vztahu zásadní.
11. Těžko bych hledal/a někoho tak výjimečného jako je můj/moje partner/ka.

(Fyzická blízkost)

12. S partnerem/kou se během dne často navzájem dotýkáme.
13. Jsem naprosto spokojený/á s naším sexuálním životem.
14. Neumím si představit lépe strávený čas než společně s partnerem/kou.

2. část

1. Mohou podle Vás online aktivity narušit partnerský vztah? Ano / Ne / Nevím

Otevřená otázka:

2. Jak konkrétně by podle Vás mohly online aktivity narušit partnerský vztah?

Pokyny: U každého z následujících výroků označte nakolik jej považujete za nevěru.

Likertova škála (1 Určitě nepovažuji za nevěru – 6 Určitě považuji za nevěru):

(Potencionální položky nevěry offline)

1. Partner/ka jde na večeři s někým opačného pohlaví.
2. Partner/ka je v těsném objetí s někým opačného pohlaví.
3. Partner/ka tráví čas o samotě s někým opačného pohlaví.
4. Partner/ka dostal/a, či daroval/a dárek někomu opačného pohlaví.
5. Partner/ka má sex s někým opačného pohlaví.
6. Partner/ka provádí orální sex s někým opačného pohlaví.
7. Partner/ka se mazlí s někým opačného pohlaví.
8. Partner/ka chodí na rande s někým opačného pohlaví.
9. Partner/ka se líbá s někým opačného pohlaví.
10. Partner/ka mi lhal/a.
11. Partner/ka mi záměrně zamlčel/a informace.
12. Partner/ka si představuje někoho ze svého okolí, když masturbuje.
13. Partner/ka si představuje někoho ze svého okolí, když máme sex.
14. Partner/ka flirtuje s někým opačného pohlaví.

(Potencionální položky nevěry online)

15. Partner/ka sleduje pornografii.
16. Partner/ka sleduje pornografii ve virtuální realitě. Je tedy přímo "přítomen/mna" v situaci.
Pozn. Technologie virtuální reality umožňuje pomocí speciálních brýlí být v situaci virtuálně přítomen, sledující se kolem sebe může rozhlížet a on sám se stává postavou ve videu. Pornografie s pomocí této technologie simuluje situaci tak, aby působila na sledujícího pocitem, že on sám je v situaci přítomen a jedná se o něj, komu jsou prováděny sexuální služby. Pro vytvoření představy se podívejte na následující video (zážitek není 100% bez brýlí pro 3D vidění): <https://www.youtube.com/watch?v=tQczfuEN5V8>
17. Partner/ka sleduje na sociálních sítích erotické profily.
18. Partner/ka sdílí na sociálních sítích své erotické fotografie.
19. Partner/ka při chatování používá emotikony s romantickým nebo sexuálním podtextem.
(Např. 😊😏❤️🍑👉)
20. Partner/ka v soukromém chatu zasílá své intimní fotografie.
21. Partner/ka masturbuje společně s někým opačného pohlaví přes chat.
22. Partner/ka masturbuje společně s někým opačného pohlaví přes webkameru.
23. Partner/ka má v online hře sexuální vztah s avatarem jiného hráče. *Pro vytvoření představy se podívejte na následující video: <https://www.youtube.com/watch?v=vCopRg9RdP8>*
24. Partner/ka má aktivní profil na online seznamce za účelem seznamování se.
25. Partner/ka flirtuje s někým opačného pohlaví přes chat.
26. Partner/ka vyzrazuje detaily o partnerském vztahu přes chat, nebo sociální síť.
27. Partner/ka má dlouhodobý romantický vztah přes internet.
28. Partner/ka mi lže o tom, s kým na internetu komunikuje.

Otevřená otázka:

29. Kterou nevěru považujete v partnerském vztahu za závažnější? Online nevěru / Klasickou nevěru

3. část

Jak často jste se během posledního roku zapojil/a do následujících aktivit mimo svůj partnerský vztah?

Poznámka: Nepočítejte dobu, kdy jste nebyli zadání.

Škála (Nikdy, Alespoň jednou, Alespoň pětkrát, Více než desetkrát):

1. Sledoval/a jsem pornografii.
2. Sledoval/a jsem pornografii ve virtuální realitě.

3. Sledoval/a jsem erotické profily na sociálních sítích.
4. Veřejně jsem sdílel/a své erotické fotografie na sociálních sítích.
5. Posílal/a jsem emotikony s romantickým nebo sexuálním podtextem v soukromém chatu.
6. Posílal/a jsem intimní fotografie přes chat.
7. Společně s někým jsem masturboval/a přes chat.
8. Společně s někým jsem masturboval/a přes webkameru.
9. Měl/a jsem sexuální vztah v online hře s avatarem jiného hráče.
10. Měl/a jsem aktivní profil na online seznamce za účelem seznamování.
11. Flirtoval/a jsem s někým přes chat.
12. Vyzradil/a jsem někomu detaily o svém partnerském vztahu přes internet.
13. Máte zkušenost ze svých vztahů s online nevěrou? - Ano, ze své strany / Ano, ze strany partnera/ky / Ano, ze své strany i ze strany partnera/ky / Ne

Otevřená otázka:

14. Můžete uvést své konkrétní zkušenosti s online nevěrou?
15. Znáte ve svém okolí někoho, kdo má zkušenosti s online nevěrou? Ano, jednoho člověka / Ano, více lidí / Ne

4. část

1. Věk:
2. Pohlaví:
 - muž
 - žena
3. Nejvyšší dosažené vzdělání:
 - Dokončená ZŠ
 - SŠ bez maturity (vyučen/a)
 - SŠ s maturitou
 - VOŠ/VŠ
 - Jiné:
4. Sexuální orientace:
 - Heterosexuální
 - Jiné:
5. Jaký je Váš partnerský status?
 - Ženatý/vdaná
 - Zadaný/á

- Svobodný/á
- Rozvedený/á

6. Jak dlouho trvá Váš nynější vztah? Pokud jste nezadaný/á, jak dlouho trval Váš minulý vztah? (Uvádějte délku v měsících.)

Prostor pro vaše připomínky:

Konec dotazníku.

Děkuji za Váš čas!